

УПОТРЕБА

ИНФОРМАЦИОНО - КОМУНИКАЦИОНИХ
ТЕХНОЛОГИЈА
У ДОМАЋИНСТВИМА И ПОЈЕДИНАЧНО

Анкетна година 2022.

Босна и Херцеговина

Агенција за статистику
Босне и Херцеговине

Сарајево, 2023.

МД
Методолошки документ

**УПОТРЕБА ИНФОРМАЦИОНО - КОМУНИКАЦИОНИХ
ТЕХНОЛОГИЈА У ДОМАЋИНСТВИМА И
ПОЈЕДИНАЧНО**

Анкетна година 2022.

Сарајево, 2023.

Издаје: Агенција за статистику Босне и Херцеговине,
Зелених беретки 26, 71000 Сарајево,
Босна и Херцеговина
Телефон: +387 33 91 19 11; Телефакс: +387 33 22 06 22
Електронска пошта: bhas@bhas.ba; Интернет страница: www.bhas.gov.ba

Published: Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina,
Zelenih beretki 26, Sarajevo
Bosnia and Herzegovina
Telephone: +387 33 91 19 11; Fax: +387 33 22 06 22
Elektronic mail: bhas@bhas.ba; Web page: www.bhas.gov.ba

Одговара: Весна Ћужић, директор
Personaly responsible: Vesna Ćužić, Director General

Припремили: Фахир Канлић, Џенита Бабић

Prepared by: Fahir Kanlić, Dženita Babić

Методологија (ИКТ-Д 2022)

САДРЖАЈ

Методологија (ИКТ-Д 2022)	2
Методологија.....	5
Статистичка јединица.....	5
Циљна популација	6
Периодичност.....	7
Посматране варијабле.....	7
Резиме мјере, агрегиране варијабле, индикатори и табелирање	8
Објашњења	9
Модул А: Приступ информацијама и комуникационим технологијама.....	9
<i>A1: Да ли ви или неко у вашем домаћинству имате приступ интернету код куће (било којим уређајем)?.....</i>	<i>9</i>
<i>A2: Које врсте интернет везе користите код куће?- Национално питање</i>	<i>10</i>
Модул Б: Коришћење интернета	13
<i>B1: Када сте последњи пут користили интернет?</i>	<i>13</i>
<i>B2: Колико сте у просјеку користили интернет у посљедња 3 мјесеца?</i>	<i>14</i>
<i>B3: За коју од сљедећих активности сте користили интернет (укључујући путем апликација) у посљедња 3 мјесеца у приватне сврхе?</i>	<i>14</i>
<i>B4. Које сте активности учења предузимали путем интернета у сврхе образовња, професионалне или приватне сврхе у посљедња 3 мјесеца?.....</i>	<i>20</i>
<i>B5. Која је била сврха активности учења у којима сте учествовали у посљедња 3 мјесеца?.....</i>	<i>22</i>
Модул Ц: Употреба е-управе	23
<i>C1: : Да ли сте контактирали или ступили у контакт са државним органима или јавним службама преко интернета у приватне сврхе у посљедњих 12 мјесеци за сљедеће активности?.....</i>	<i>24</i>
<i>C2: Да ли сте у посљедњих 12 мјесеци преузели/одштампали неке званичне формуларе са веб-странице или апликације јавних органа или јавних служби у приватне сврхе?</i>	<i>26</i>
<i>C3: Да ли сте заказали било какав термин или резервацију преко веб-странице или апликације код јавних органа или јавних услуга (нпр. резервација књиге у јавној библиотеци, термин код државног службеника или државног пружаоца здравствене заштите) у приватне сврхе у посљедњих 12 мјесеци ?</i>	<i>26</i>
<i>C5: Да ли сте поднијели своју пореску пријаву путем веб-странице или апликације, у приватне сврхе, у посљедњих 12 мјесеци?</i>	<i>26</i>

<i>C6: Да ли сте у посљедњих 12 мјесеци обављали неку од сљедећих активности путем веб-странице или апликације јавних органа или јавних служби у приватне сврхе?</i>	28
<i>C7: Који су разлози због којих нисте тражили званична документа или нисте подносили захтјеве путем веб-странице или апликације јавне администрације или јавних сервиса, у посљедњих 12 мјесеци?</i>	28
<i>C8: Да ли сте наишли на неки од сљедећих проблема када сте користили веб-страница или апликацију јавне администрације или јавних сервиса у посљедњих 12 мјесеци?</i>	30
Модул Д: Употреба е-трговине.....	31
<i>D1: Када сте последњи пут купили или наручили робу или услуге за приватну употребу преко интернета?</i>	31
<i>D2: Коју сте врсту робе или услуга купили или наручили путем интернета у посљедњих 3 мјесеца, у приватне сврхе?</i>	33
<i>D3: Од кога сте купили наведену робу преко веб-странице или апликације у посљедња 3 мјесеца? Укључите куповину путем интернета од предузећа или приватних лица.</i>	36
<i>D5: Да ли сте купили или се претплатили на било шта наведеног путем веб-странице или апликације за приватну употребу у посљедња 3 мјесеца?</i>	37
<i>D6: Да ли купили неку од сљедећих роба путем веб-странице или апликације за приватну употребу у посљедња 3 мјесеца?</i>	39
<i>D8: Да ли сте купили било коју услугу превоза путем веб-странице или апликације за приватну употребу у посљедња 3 мјесеца од:</i>	40
<i>D9: Да ли сте у задња 3 мјесеца изнајмљивали смјештај путем веб-странице или апликације за приватну употребу од:</i>	41
<i>D10: Да ли сте у посљедња 3 мјесеца купили било коју другу услугу (осим финансијских и осигуравајућих услуга) осим оне која је раније споменута путем веб-странице или апликације за приватну употребу? Опционо. Питање није укључено у национални Упитник.</i>	42
<i>D11: Да ли сте обавили било коју од сљедећих активности преко веб-странице или апликације у приватне сврхе, у посљедња 3 мјесеца?</i>	42
Модуле Е: Интернет паметних уређаја	44
<i>E1: Да ли сте користили за приватне потребе неки од сљедећих уређаја или система повезаних на интернет?</i>	45
<i>E2: Који су били разлози да ниједан од споменутих уређаја или система повезаних с интернетом не користите у приватне сврхе?</i>	46
<i>E3. Да ли сте користили интернет на било којем од сљедећих уређаја у Вашем дому у приватне сврхе?.....</i>	48
<i>E4. Да ли сте користили било који од сљедећих уређаја повезаних са интернетом у приватне сврхе?</i>	48
<i>E5: Да ли сте наишли на неки од сљедећих проблема са поменутим уређајима или системима повезаним на интернет?</i>	50

Модул Ф: Зелени ИКТ	52
<i>Ф1: Шта сте радили са неким од следећих уређаја када сте их замијенили или их више нисте користили??</i>	<i>52</i>
Модул Г: Социо-демографска позадина информације.....	53
ДЕМОГРАФИЈА.....	54
<i>Г1: Старост у навршеним годинама</i>	<i>54</i>
<i>Г2: Пол.....</i>	<i>55</i>
ДРЖАВЉАНСТВО И МИГРАНТСКА ПОЗАДИНА	55
<i>Г3: Држава рођења.....</i>	<i>55</i>
<i>Г4: Држављанство</i>	<i>57</i>
ОБРАЗОВАЊЕ И ПОЗАДИНА.....	58
<i>Г5: ниво образовног нивоа</i>	<i>58</i>
УЧЕШЋЕ НА ТРЖИШТУ РАДА.....	60
СТАТУС ГЛАВНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ (СТАТУС ЗАПОСЛЕЊА).....	60
<i>Г6: Статус главне активности (само дефинисан).....</i>	<i>60</i>
<i>Г7: Статус запослења на главном послу.....</i>	<i>62</i>
<i>Г11: Занимање у главном послу</i>	<i>68</i>
ЛОКАЛИЗАЦИЈА	70
САСТАВ ДОМАЋИНСТВА.....	71
ТРАЈАЊЕ ИНТЕРВЈУА	76

Методологија

Статистички производ је јасна и прецизна дефиниција статистичких информација које треба произвести. Она се разликује од методологије производње. Методологија производње је начин или начин рада, а статистички производ је његов непосредни резултат. Различите статистичке методологије могу произвести исти статистички производ, постоје само различити начини да се ураде исте ствари. То значи да све док гарантујемо да се двије фигуре односе на исти статистички производ, на примјер у двије различите земље, оне су упоредиве. На овај начин, ова разлика између статистичког производа и статистичке методологије нам помаже да се фокусирамо на оне елементе који су важнији да би се осигурала упоредивост између неколико националних статистика и произвела нова на нивоу ЕУ, тј. Статистички производ, а оставља се дискрецији национални статистички институти бирају бољу статистичку методологију која се примјењује у својој земљи узимајући у обзир своје специфичности.

Елементи који чине статистички производ, на улазном нивоу, су статистичка јединица, циљна популација и варијабле посматрања, као и на излазном нивоу, периодичност и резиме мјере, агрегатне варијабле и табелирање. Покривајући све елементе статистичког производа, статистички концепти и номенклатуре су додатни потребни елементи за осигурање усклађености и упоредивости статистике.

Статистичка јединица

Статистичка јединица је основни тип елемената групе (која се такође назива популација) коју желимо посматрати или анализирати. Основне статистичке операције класификације, агрегације и наручивања се обављају на статистичкој јединици.

Избор статистичке јединице је питање процеса сакупљања података (односно оперативних ограничења повезаних с прикупљањем података из сваке врсте статистичке јединице) и концептуалног оквира одабраног за посматрање и анализирање појаве. Статистичка јединица је носилац статистичких карактеристика или атрибута, које на крају желимо мјерити.

Постоји неколико врста статистичких јединица, према његовој употреби. *Јединица за посматрање* представља идентификациони ентитет, о којем се подаци могу добити. Током прикупљања података, ово је јединица за коју се подаци снимају. Треба напоменути да ово може, или можда и није, исто као и извјештајна јединица. *Извјештајна јединица* јединица која извјештава органу за истраживање. Она извјештава информације за посматрачку јединицу (е). У одређеним случајевима може се разликовати од посматрачке јединице. Јединица за извјештавање је јединица која испоручује податке за дату инстанцу анкетирања.

У истраживању коришћења ИКТ користе се сљедеће статистичке јединице (у зависности од варијабле):

- домаћинства;

- појединци.

У идеалном случају, податке прикупљене у домаћинству требало би да извјештава „домаћинство“. У већини случајева, није могуће скупити и домаћинство око стола да би прикупили свој заједнички одговор, а посебно није могуће кад је случај о телефонском интервјуу. Генерално, једно лице у домаћинству ће одговорити на питања везана за домаћинство

Овај појединац може, на примјер, бити глава домаћинства или појединац који је изабран за појединачна питања.

Како се истраживање односи на коришћење рачунара и интернета, неопходно је да изабрано лице одговори на питања лично. Интервју преко посредника могу довести до грешака у прикупљању података.

Различите јединице истраживања, тј. домаћинства и појединци, користе се у различитим секцијама у моделу упитника. Приступ домаћинству се користи када се прикупе информације о приступу различитим електронским уређајима, типу интернет везе и баријери за коришћење интернета. Индивидуални приступ се користи када се прикупљају информације о употреби рачунара, коришћењу интернета, е-трговине и е-вјештина.

Разлози за коришћење приступа домаћинства приликом покушаја описивања приступа ИКТ-у су да домаћинства представљају платформу за пружање приступа већем броју појединаца, односно чланова домаћинства. У циљу упоређивања европских земаља на нивоу домаћинства, важно је узети у обзир разлике у демографији домаћинства. Један од разлога за то је што неке земље могу имати веће величине домаћинства и састав него у другим земљама, што је вјероватно у корелацији са стопом приступа. Да би могли успјешно упоређивати, такође је важно да земље примјењују исту дефиницију домаћинства.

Појединачни приступ се користи у контексту гдје се прикупљене информације у већој мјери односе на индивидуалну употребу ИКТ. Такође у овом случају је увоз узимајући у обзир структурне разлике између земаља, нпр. Старосне демографије, да би се направило одговарајуће поређење. Проблем, међутим, није толико велики као код домаћинства, пошто многи људи боље познају разлике у старосној структури земаља него разлике у структури домаћинства.

Циљна популација

Становништво је скуп објеката исте класе, што статистички значи групу елемената исте статистичке јединице. Постоје двије врсте популација које треба узети у обзир при изради статистике: циљна популација и популација рамова.

Циљна популација је популација од интереса. Дефинише се јасним раздвајање групе статистичких елемената за које се могу добити неке информације о цјелој групи. Та

разграниченост се заснива на једном или више атрибута статистичке јединице. У истраживању коришћења ИКТ циљна популација за различите статистичке јединице је: појединци: циљна популација чине сви појединци старости од 16 до 74 године; домаћинства: циљна популација чине сва (приватна) домаћинства са најмање једним чланом од 16 до 74 године.

Оквирна популација је операционализација циљне популације, која се у идеалном случају састоји у цјеловитом попису елемената циљне популације. Иако циљна популација може бити лако дефинисана, у пракси је потребан списак свих његових елемената за његову потпуну или дјелимично (у случају примјене узорка) посматрање и то је врло тешко добити. Тај списак би требао бити потпун и укључити сваки елемент циљне популације само једном. Међутим, већина времена ће трпити због недовољне покривености (*under-coverage*) или због прекомјерне покривености (*over-coverage*). Обично су датотеке и статистички елементи (регистри) одржавани и ажурирани, који садрже спискове статистичких елемената као и информације о неким атрибутима, који се обично користе за раздвајање циљних популација. Оквир популације се обично извлаче из тих регистара. Оквир популације ће се даље објаснити у овом приручнику, укључујући и преглед праксе земаља за истраживање из 2017. године.

Периодичност

Периодичност је годишња, што значи да се подаци прикупљају и сакупљају једном годишње. Међутим, неке варијабле се могу посматрати са мањом фреквенцијом, нпр. Промјенљиве које имају тенденцију стабилности током времена.

Годишње истраживање би требало да буде компромис или компромис између оптерећења одговора и сакупљања и потребе за релевантним и најновијим информацијама о домену истраживања "*fast moving*", као што је информационо друштво.

Ова периодичност је утврђена у ставу с) Прилога II. Уредбе 808/2004 и одјелку Е (Прилог II, модул 2) Уредбе Комисије (ЕУ) 2019/1910 од 7^{ог} Новембра 2019. (види такође Прилог 4 - Правни оквир.

Посматране варијабле

У истраживању о употреби ИКТ-а већина посматраних варијабли је *квалитативна*, тј. циљ није прикупљање података о количинама („колико...“), фреквенцијама („колико често...“) или количинама („колико...“), већ прибављању не нумеричких или категоричних података. У већини случајева¹, посматране варијабле у истраживању о употреби ИКТ-а су бинарне (дихотомне), што значи да одговори испитаника са *да* или *не*, нпр. *Да ли користили интернет за продају робе или услуга*. Коначна статистика тада ће бити углавном пропорције (нпр. Број *одговора са ДА* подијељен с бројем испитаника који су одговорили на питање). Друге варијабле посматрања су и

¹ Међутим, постоји неколико квантитативних варијабли, посебно у модулу Е-трговина.

квалитативне, али са више од двије категорије одговора (нпр. Највиши степен образовања). Атрибути или карактеристике за истраживање Заједнице о употреби ИКТ у домаћинствима и појединачима су наведене у Анексу 4 - Правни оквир (Прилог II Уредбе Комисије (ЕУ) 2019/1910 од 7th 2017/1515).

Оперативне верзије варијабли посматрања су питања у анкетном упитнику. Модел за такав упитник може се наћи у Анексу 1 - Модел упитник.

Дефиниција посматраних варијабли или модел питања поставља се детаљније у доле наведеним објашњењима.

Резиме мјере, агрегиране варијабле, индикатори и табелирање

Резиме мјере су нумеричке вриједности дефинисане статистичком мјером која се користи за сумирање вриједности за одређену варијаблу за све статистичке јединице у одређеној групи. Такве мјере могу бити у облику агрегата (нпр. укупног броја да -одговора на одређено питање) или показатеља (нпр. проценат да -одговора).

Агрегати се могу сакупљати за укупну популацију или за различите субпопулације које су дефинисане варијаблама у позадини (нпр. родни или образовни ниво) или за субпопулације дефинисане условљено од одговора других варијабли студија (нпр. корисници интернета у односу на некориснике).

Нпр.²:

број појединаца који су користили интернет у посљедња 3 мјесеца

- број лица старости 16-24 године која су користила интернет у посљедња 3 мјесеца

- број корисника интернета који су га користили за преузимање службених формулара (= број појединаца који су користили интернет и преузели службене обрасце)

Да би добили индикаторе (пропорције, проценти, итд.), Агрегати морају бити подијељени са укупном. Да би се добили индикатори (пропорције, проценти, итд.), агрегате је потребно подијелити са укупном популацијом или подпопулацијом.

Именилац таквог омјера може на примјер бити:

- укупна популација појединаца у одабраним стратама (нпр. „удио лица старости од 16-24 године које су користиле интернет у посљедња 3 мјесеца” = број појединаца старости од 16-24 године који су користили интернет у посљедња 3 мјесеца подијељен с укупним бројем

² Примјер заснован на показатељима прикупљеним из претходних кругова анкете.

појединаца старости 16-24). Детаљан формат преноса за слање података Евростату, може се наћи у Анексу 2 – Формат преноса и агрегати.

Објашњења

Објашњења у овом поглављу односе се на питања у узорку упитника за 2022. годину (види Додатак 1 - Модел упитника). Структура овог поглавља слиједи модел упитника, тј. Објашњења су груписана по модулу и по питању. Током читања овог одјељка препоручљиво је имати модел упитника.

Из разлога континуитета, објашњења за питања која нису дио упитника за модел 2022 (али су била дио 2021, 2020, 2019, 2018, 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007, 2006. и 2005. модел упитника) задржани су само ако је потребно. Више информација о бившим питањима можете пронаћи у приручницима за 2021, 2020, 2019, 2018, 2017, 2016, 2015, 2014, 2013, 2012, 2011, 2010, 2009, 2008, 2007. и 2006.

Статистичка јединица за модул А је домаћинство, док је појединац статистичка јединица за остале модуле.

Модул А: Приступ информацијама и комуникационим технологијама

→ Статистичка јединица: домаћинства

А1: Да ли ви или неко у вашем домаћинству имате приступ интернету код куће (било којим уређајем)?

[**Обим: сва домаћинства**]

[**Упишите: потребан је један једини одговор, тј. *Означите само једну;* бинарни (Да / Не) + Не знам; филтер питање**]

Ово питање се односи на приступ интернету од стране домаћинства. „Приступ“ се не односи на „повезаност“ (тј. могу ли се конекције обезбједити у зони домаћинства или на улици), већ на то да ли неко у домаћинству може да користи интернет код куће ако жели, чак и ако само да пошаље имејл ("повезивање").

Бивше верзије питања имале су клаузулу "без обзира да ли се користи" која се сада одбацује. Прво, у већини случајева је небитно јер домаћинства обично користе услугу на коју су се претплатили (и плаћају). Међутим, могуће је да је везу поставио један од послодаваца чланова домаћинства или је подразумјевана установа у згради у којој породица живи (а да се стварно не користи). Међутим, дискусије на недавним састанцима ИСС-а потврдиле су да се не могу пронаћи никакве значајне разлике у приступу и

коришћењу. Стога је клаузула уклоњена. *Не знам* Одговарајућу категорију треба избјегавати постављањем додатних питања за испитанику. Међутим, у неким случајевима члан домаћинства изабран за интервју можда не зна шта други чланови раде са нпр. компјутером домаћинства.

У одређеним земљама је могуће приступити интернету без уговора о претплати, али на примјер ad hoc плаћањима кад год се интернет заправо користи. Ово може бити у облику слања текстуалне поруке за пријем кратког трајања приступног кода. У тој ситуацији, многа домаћинства имају могућност да приступе интернету од куће (наравно под условом да имају потребну опрему, фи компјутер + модем или интернет омогућен мобилни телефон), али ће *не користите* то. У овом случају треба дати одговор "да".

Питање би требало бити у складу са ранијим истраживањима, а то значи да не указују нарочито на уређаје мобилне телефоније, јер би неким испитаницима било тешко да размисле о томе да ли мобилни уређај омогућава интернет или не, или путем које везе и на којој локацији. Људи који користе интернет преко мобилног телефона само од куће имају приступ кућама по жељи уколико су се претплатили на интернетску стопу или могли да користе WiFi приступ који је повезан са DSL или другим рутером у домаћинском или јавном WiFi-у ако је то случај могуће на локацији домаћинства. Од 2011. године додају се ријечи "било којим уређајем" када је потребно и требају служити као довољно објашњење.

A2: Које врсте интернет везе користите код куће?- Национално питање

[Обим: сва домаћинства која имају приступ интернету код куће, односно A1 = Да]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. *Означите све што се примјењује*]

Испитаници треба да наведе које врсте веза заправо користе. На основу наведених врста веза може се извршити груписање у широкопојасни приступ. Питање не испитује брзину преноса података у bit / s, нити тип уређаја који се користи за приступ интернету. "Не" одговори на а) или б) могу се користити за груписање у неширокопојасне интернет везе. У даљем тексту је дат објашњење најчешће коришћених технологија, поједностављених од 2014. године тако што су навели двије широкопојасне везе (фиксне и мобилне), као и два опциона опција на другим, уско повезаним везама (фиксним и мобилним) да би олакшали одговоре. Ако NSI сматра да је прикладније користити називе марке или имена компанија него користити референце на технологије (ADSL, кабел, итд.), То је такође могућност (наравно под условом да се брендови могу рекодирати на различите технологије засноване на односима један-на-један).

а) Фиксне широкопојасне везе, нпр. DSL, ADSL, VDSL, кабловска, оптичка влакна, сателит, јавне WiFi везе

Примјери додати у тексту опције а) могу се објаснити на следећи начин:

DSL (npr. ADSL, SHDSL, VDSL)

DSL(дигитална претплатничка линија) означава технологију која преноси податке при великим брзинама (тј. Теоретски више од 144 kbit / s у поређењу са ускопојасним типовима веза, али данас нормално најмање око 0,5 Mbit / s преко постојеће бакарне мреже. DSL технологија је врста интернет везе која је знатно бржа од dial-up

приступа и стога означена као широкопојасна.

Важне DSL технологије укључују:

ADSL: Овај израз се користи за DSL гдје је већи пропусни опсег додијељен за преузимање него *upload* (Asymmetric DSL).

SHDSL: Једноструки пар брзих DSL покрива симетрични брзи DSL.

VDSL: Веома високи битни DSL, са брзинама до 53 Mbps, у поређењу са око 8 до 10 Mb / s за ADSL.

Жичани фиксни (кабловски, влакно, Ethernet, PLC, итд.)

Жичане фиксне везе могу или не морају имати рутер за WiFi приступ у домаћинству, тј. За бежично усмјеравање сигнала до корисничког уређаја на краткој удаљености. Оне су класификоване као жичане фиксне.

Ове технологије укључују:

Кабловски модем: Ова технологија омогућава брзи приступ интернету преко мреже кабловске телевизије или комуналних ваздушних система. Као и DSL технологије, подаци се преносе преко постојеће бакарне мреже.

LAN (локална мрежа): Брзе интернет везе преко стамбених мрежа (везе које су заједничке за неколико домаћинстава, нпр. становници на колеџу).

Оптички кабл: Технологија која није заснована на бакарној жици. Технологија користи ласере или диоде које емитују свјетлост и могу пружити неограничени потенцијал пропусног опсега.

Ethernet: Може се примијенити на кућне мреже или стамбене мреже, нпр. Становнике на колеџу, а односе се на жичану LAN технологију, али је уопштено типичније за пословне типове интернетских веза с широкопојасним приступом. Када је Ethernet приступ интернету могућ, може се заснивати на фибер оптичком или бакарном twisted пару; стандардне брзине Ethernet преноса података могу бити до 10 Gbit / s.

PLC: значи комуникација на далеководу. Широкопојасност преко обичних електричних водова уопште може да варира од 256 Kbit / s до 2.7 Mbit / s.

Фиксни бежични (сателитски, јавни WiFi)

Сателитске технологије: Пружа бежични приступ и углавном се користи у удаљеним подручјима која нису доступна путем кабловских или DSL мрежа.

Сателитски приступ интернету обично захтијева инсталирање сателитске антене / модема и мјесечне претплате. Ово питање се посебно односи на кућни интернет.

Двосмјерне сателитске интернет услуге високе брзине за приступ интернету су могуће и пласирају се на тржиште. Двосмјерно значи да се функције пријема и преноса врше преко сателита. Нема потребе за телефонском линијом.

Фиксне бежичне технологије (FWA): Технологије у овој групи су све бежичне технологије које омогућавају приступ између фиксних тачака (провајдера у домаћинство, а не унутар домаћинства).

Примјери су WiFi или WiMAX. Јавни WiFi или WiMAX могу бити доступни свима у одређеном подручју. У згради се различита домаћинства могла повезати на WiFi. WiMAX повезивање обезбјеђује фиксни бежични приступ сличан функцији WiFi, али у много већем опсегу (до око 50 км).

WiFi приступ повезан са DSL рутером у домаћинству се не рачуна. Ово треба укључити у тачку а) на DSL. Кабл са рутером за WiFi приступ се односи на ставку б).

Да бисмо то истакли, 2010. године ријеч "јавност" је додата пре WiFi или WiMAX.

Међутим, WiMAX није веома распрострањен (ако не постоји на националном нивоу, опција се може изоставити у националним упитницима). За анкету из 2012. године остале су само ријечи јавни WiFi. Од 2020. године формулација је скраћена на "WiFi" да би се узело у обзир да би везом могли управљати и јавни и приватни оператори.

Јавни WiFi приступ може бити бесплатан, али понекад не. Обезбјеђивање од стране општина може бити у домету домаћинстава и представља главни примјер за тачку ц) (умјесто хотспота у хотелима, кафићима итд.).

б) Мобилне широкопојасне везе (путем мобилне мреже, најмање 3G, нпр. UMTS, коришћењем (SIM) картице или USB кључа, мобилног телефона или паметног телефона као модема). Примјери додати у тексту опције а) могу се објаснити на сљедећи начин: Само везе са мобилним мрежама треће генерације (3G) или вишим (3+), као на примјер UMTS радио технолошком мрежом или више, класификујуће се за широкопојасни приступ. UMTS (Universal Mobile Telephone System) омогућава приступ интернету много већу брзину у поређењу са 2 или 2,5 генерацијске мреже као што је GPRS. Сваки приступ 3G+ мрежама као што је HSDPA (High Speed Download Packet Access) или 4G треба укључити.

Уобичајени уређаји који се користе за 3G, 3G + мобилну везу су мобилни телефони или паметни телефони, преносни рачунари или слични преносиви уређаји.

UMTS: Односи се на 3G (мобилне технологије треће генерације) и мобилни телефон или **паметни телефон** преко широкопојасне мреже. UMTS широкопојасну повезаност се такође може добити путем преносних рачунара са 3G модемом.

Појам GPRS (General Packet Radio Systems) представљају другу генерацију мобилних технологија (иако се GPRS понекад назива 2,5 генерације).

Мобилна технологија је бежична технологија. Међутим, то не треба мешати или мешати са фиксном бежичном технологијом или фиксираним жицама, као што је горе описано.

Као што је већ речено, могућности које DSL или каблови имају WiFi рутерима неће класификовати за бежични приступ. Да бисте добили више јасноће, реч "бежични" видљива у ранијим истраживањима је прескочена.

LTE (дугорочна еволуција): Повезано са 4G (мобилне технологије четврте генерације).

Овај стандард уведен је 2009. године са брзином преноса од око 100 Mbit / s и капацитетом преноса од 50 Mbit / s, што омогућава много већу брзину за коришћење интернета од UMTS-а. LTE има могућност управљања брзим мобилним уређајима и подржава multi-cast и broadcast streamove.

Мобилна мрежа (барем 3G, нпр. UMTS) користећи мобилни телефон или паметни телефон 3G мобилни телефони или паметни телефони омогућавају коришћење веб-прегледача, е-поште или сличних интернет апликација преко 3G мрежа, нпр. UMTS.

Мобилна мрежа (најмање 3G, нпр. UMTS) преко (SIM) картице или USB кључа Лаптопи или други преносиви рачунари (нпр. *Netbook*) се обично могу користити са USB кључем ("surf stick", dongle) или уграђеном SIM картицом за приступ 3G мрежама.

Опције на мобилним везама не би требале бити означене ако се не користе код куће. Може се очекивати да људи са мобилним телефоном или паметним телефонима који су претплаћени на интернетску фиксну станицу повремено користе кућну везу за провјеру вијести, иако главна намјера се обично користи од куће. Људи који користе такве телефоне једино ван куће и ако пронађу бесплатни WiFi треба одговорити "не" на б или д. Ако је јавни WiFi могућ на локацији домаћинства, опција на фиксном бежичном уређају би требала бити означена ако се заправо користи.

Ако се телефон користи за WiFi везу са DSL рутером код куће, примјењује се се опција а) Мобилне везе се такође могу користити путем 3G модема (USB кључ или картица) који су повезани са радном површином, али се очекује да се користи маргинално; ако се користи опција д) требала би се примијенити.

Модул Б: Коришћење интернета

Статистичка јединица: појединци

Овај модул пита о сопственој употреби интернета на било којој локацији (кући, на послу или на другим местима). Требало би размотрити било који уређај за омогућавање приступа интернету. Примјери су десктоп, лаптоп, *netbook* или таблет рачунари, као и паметни телефони, конзоле за игре и читачи е-књига, СМАРТ ТВ, уређаји који се могу носити као што су паметни сатови итд.

Б1: Када сте последњи пут користили интернет?

[Обим: сви појединци]

[Тип: потребан је један одговор, тј. означите само једну; филтер питање]

Ово питање покрива сваку употребу интернета - било код куће, на послу или било гдје другдје, било у приватне или професионалне сврхе.

Временски разлози су самообјашњени: *У посљедња 3 мјесеца; Између 3 мјесеца и годину дана; Прије више од годину дана; Никада га нисам користио.* Питање одговара временским серијама.

Ради боље јасности, објашњење "путем било којег уређаја радне површине, преносне или ручне, укључујући мобилне или паметне телефоне" додато је у заграде на овом и другим интернетским питањима у прошлости; у скоријим упитницима, модул (i) почиње са текстуалним пољем који објашњава ова питања.

B2: Колико сте у просјеку користили интернет у посљедња 3 мјесеца?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1]

[Тип: потребан је један одговор, тј. *означите само једну*; филтер питање]

Одговарајуће категорије на ово питање могу бити мало двосмислене. Испитаници би требали бити представљени са све три опције и бирају који од њих најбоље описује њихово понашање.

(а) Сваког дана или скоро сваког дана

Ако се ово тражи, ово треба да се односи на више од 4 дана сваке недјеље. Лица која свакодневно користе током рада на интернету, а која током викенда не користе код куће, морају означити ову опцију.

(б) Најмање једном недјељно (али не сваки дан)

Ако се ово тражи, ово треба да се односи између 1 и 4 дана сваке седмице

(в) Мање од једном недјељно

B3: За коју од сљедећих активности сте користили интернет (укључујући путем апликација) у посљедња 3 мјесеца у приватне сврхе?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. *Означите све што се примјењује се*]

Овај сет одговора односи се само на личну или приватну употребу (тј. НЕ у сврхе рада), али приступ је могао бити са било ког мјеста - укључујући мјесто рада или образовне установе.

Било који уређај који омогућава интернет (укључујући паметни ТВ, Apple ТВ итд.)
Укључен је у опсег. Укључене су и апликације.

Питање је модификовано за 2015. годину према Оквиру за мјерење дигиталне Европе 2011-2015. Мониторинг оквира дигиталне економије и друштва 2016-2021. Слиједи исту структуру. Оквир, који пружа главно образложење за ЕУ истраживања о употреби ИКТ-а, укључује низ двогодишњих показатеља употребе. Неки двогодишњи показатељи споменути у оквиру мјере се годишње због високог интереса (нпр. интернетско банкарство). За 2022. годину за питање Б3 изабрани су сљедећи.

Комуникација

а) Слање / пријем е-поште

Укључује употребу е-поште за слање порука пријатељима или за добијање информација о роби / услугама.

б) Упућивање позива (укључујући видео позиве) путем интернета, на примјер путем *Skypea, Messengera, WhatsAppa, Facetimea, Vibera, Snapchata*.

Ова се ставка односи на активност која се састоји од програма који се користи за упућивање аудио позива уживо путем интернета (нпр. *Skype*). Укључује и случајеве када се аудио позив комбинује са видео записом уживо када лице може видјети друго лице с којим разговара (нпр. *Facetime*), другим ријечима - видео позив. Израз видео позиви одражавају тренутније трендове у аудио и визуелној комуникацији уживо између лица. То се једноставно односи на веб-камеру као на додатно средство за повезивање путем интернета (IP мреже). Користе се веб-камере, уобичајене мале дигиталне камере. Функције се могу учинити доступним у програмима за интернетске позиве / телефонирање (као што је *Skype*).

Општа питања: Телефонирање путем интернета релативно је јефтина метода комуникације. *Voice-over-internet Protocol (IP) (VoIP)* нуде специјализована предузећа, али и добављачи интернет услуга (ако их питају, испитаници често неће знати да ли се користи VoIP). *Peer-to-peer* телефонија постала је важна. Корисник мора инсталирати мали програм или апликацију (нпр. *Skype, WhatsApp, Messenger, Snapchat*) за бесплатне позиве путем интернета било коме другом ко такође има ову апликацију / софтвер. Обично се могу позивати и уобичајене фиксне или мобилне линије путем претплатног кредита. Стога употреба фиксног телефона који ради путем интернета није обухваћена овим опсегом. Само VoIP позиви путем интернетских апликација које пружају нетрадиционални телеком оператери који не укључују додјелу ННП-а (националног плана нумерације) дотичне државе спадају у опсег овог питања (нпр. *Skype, WhatsApp, Facetime, Messenger, Snapchat*).

Изрази „*Skype*“, „*Facetime*“ у формулацији опције одговора замишљени су као примјери јер су широко познати. NSI би могли додати у националне упитнике било коју другу апликацију која се тренутно користи на националном нивоу.

Видеопозиви путем *WhatsApp, Messenger, Viber, Houseparty* и сличних апликација укључени су у опсег. Овдје треба размотрити и употребу апликација као што су *Webex* или *Zoom*, ако се користе у приватне сврхе.

в) Учествовање у друштвеним мрежама (стварање корисничког профила, објављивање порука или других доприноса на *Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat* итд.)

Социјално умрежавање се може разликовати од других активности комуникације и садржаја по аспекту стварања профила на одређеним веб-страницама. Осим глобалних платформи као што су *Facebook* или *MySpace*, има много других који се фокусирају на одређене субјекте или постојеће заједнице ван мреже.

Појмови *Facebook, Twitter, Instagram* или *Snapchat* у тексту опције одговора су намијењени као примјери из разлога јер су познати. У националним упитницима може се додати и друга мрежа која се често користи на националном нивоу.

Бити члан мреже са одабраним другим члановима који дјеле интересе и активности је битна карактеристика друштвене мреже. Онлине друштвене мреже су веб-сајтови на којима чланови могу сачувати информације о себи, обично у облику профила и

остваривати контакт са другим члановима, чиме стварају мрежу личних веза. Поред тога, садржај који креира корисник може да читава било кога, као што су текстови, фотографије, музичке датотеке и видео снимци, који често дјелују као центар за интеракцију унутар мреже (нпр. *YouTube*, *MySpace*).

Социјално умрежавање може бити анонимно или са стварним личним подацима. Наведене информације често укључују фотографије и биографије. Мрежа веза чланова обично се приказује као интегрални део њихове презентације.

На сајтовима за социјално умрежавање стога спадају алати за постављање личних података у профил, читавање садржаја креираног од стране корисника, омогућавање персонализоване интеракције и комуникација с другима постављањем порука и дефинисање друштвених односа одређивањем ко има приступ подацима, који могу комуницирати с ким и како.

Постоје многе друштвене мреже које одговарају различитим потребама. Примјери су (извор: http://ec.europa.eu/information_society/activities/social_networking/facts/index_en.htm):

Друштвене мреже: MySpace, Facebook, Snapchat, Skyrock, Bebo, Netlog, Hyves, [StudiVZ.de](#), Piczo, [Zap.lu](#), MSN, [Giovani.it](#), [Arto.dk](#), Yahoo, [One.lt](#), Grono, Tuenti, [Aha.bg](#), [Instagram](#), [Google+](#).

Платформе засноване на садржају, гдје корисници могу гледати или отпремати садржај као што су видео записи или слике: YouTube, Dailymotion, Flickr Mikro-blogging мреже: Twitter

Виртуелна окружења: Second Life, Habbo Hotel

г) Коришћење тренутних порука, односно размјена порука, на примјер, путем *Skypea*, *Messenger*, *WhatsApp-a*, *Vibera*, *Snapchata*

Ова опција одговора комплементарна је опцији одговора б) да би се добила боља слика о врхунским комуникационим услугама. Опција се односи на писање порука путем апликација као што су *Skype*, *Messenger*, *WhatsApp*, *Viber*, *Snapchat*. Комуникација путем SMS-а није укључена у опсег ове опције одговора.

Остале услуге тренутних порука које спадају у подручје овог питања укључују, на примјер: *Discord*, *eBuddy XMS*, *iMessage*, *Kik Messenger*, *Line*, *Telegram*, *WeChat*.

Диктирање тренутних порука путем препознавања гласа такође је у оквиру ове опције одговора.

Приступ информацијама

д) Проналажење информација о роби или услугама

Коришћење интернета за тражење информација о било ком кућном добру, на примјер, филмовима, музици, видео игрицама, књигама, материјалу за е-учење, одјећи, електронској опреми, компјутерском софтверу или услугама, на примјер банкарским, финансијским или здравственим услугама. Не би требало да обухвата трансакције, нпр. куповине било које робе или услуге (*on-* или ван мреже), иако ће се обично тражити информације о роби или услугама пре него што их заиста купе.

ђ) Читање сајтова са вестима / новина / новинских часописа; Ово би требало да обухвата све врсте онлајн новина и часописа, било бесплатно или уз плаћање.

Формулација „Читање или преузимање...” у претходним упитницима је измењена, а „преузимање” уклоњено пошто је информација о преузимању (или директном прегледу) утврђена ирелевантном.

Грађанско и политичко учешће

е) Изражавање мишљења о грађанским или политичким питањима на веб-локацијама или у друштвеним мрежама (нпр. *Facebook, Twitter, Instagram, YouTube*)

Ова опција одговора истражује је ли испитаник износио своје мишљење о грађанским или политичким питањима на веб-локацијама или у друштвеним мрежама. Писање коментара на форумима за дискусију или чланака на веб-локацијама с вијестима укључено је у опсег ове опције одговора.

ж) Учешће у мрежним консултацијама или гласању за дефинисање грађанских или политичких питања (нпр. урбано планирање, потписивање петиције)

Ова се опција односи на активно учешће у одлучивању о грађанским или политичким питањима. У поређењу са х), опција и) може садржавати и друге начине осим комуникације на веб-локацији или у друштвеним мрежама. Овдје споменуте акције су једнократне акције са заданим временским оквиром за повратне информације и односе се на систематско прикупљање мишљења.

У складу с тим, тачка х) састоји се од формалних поступака за постизање консензуса и може довести до одлука

Коришћење забаве

з) Слушање музике (нпр. Веб-радио, *streaming* музике) или преузимање музике
Ово се односи на слушање радио емисија или сервиса за стриминг музике уживо или с временским одгодом, укључујући музику на *YouTube*-у. Услуге на захтјев су укључене. Од 2020. преузимање музике је такође укључено у оквир питања.

и) Гледање телевизије која се преноси путем интернета (уживо или накнадно) од ТВ емитера (нпр. [Мтел опен, Моја ТВ и слично])

Ово се односи на коришћење *streaming* медија као алтернативе преузимању. Садржај се не похрањује, већ се брише након гледања. Може се користити за гледање догађаја на интернету уживо или за касније гледање програма (надокнађивање).

Ова опција се углавном односи на уобичајене ТВ емитере који дају могућност гледања телевизије уживо у одређено вријеме емитовања или гледања пропуштеног програма када се одлучи да га гледа.

Препоручује се укључивање националних примјера у формулацију опције одговора да би се испитаницима олакшало разумијевање ове опције.

ј) Гледање видеа на захтјев из комерцијалних услуга (нпр. *Netflix, HBO GO, Amazon Prime, Maxdome, Apple TV*)

Ово се односи на услуге (*streaming* услуге) за које се корисници морају претплатити и платити накнаду.

Ова опција се односи на комерцијалне услуге (за плаћање) на захтјев, а самим тим и на видео записе које сте могли погледати на основу неке врсте претплате (такође једнократне). Примјери видеа на захтјев комерцијалних услуга су: *Netflix, HBO GO, Amazon Prime, Maxdome*.

к) Гледање видео садржаја са сервиса за дијелење (нпр. *YouTube*)

То се односи на услуге са бесплатним приступом за кориснике, али се често услуге финансирају путем реклама. Односи се на заједничке услуге, што значи бесплатне. Један примјер је *YouTube*, али постоји неколико страница које нуде видео или филмове без плаћања.

л) Играње или преузимање игрица

Ово се односи на игре које се играју на мрежи или након преузимања, чак и ако лице након тога игра ван мреже.

љ) Слушање подкаста или преузимање подкаста³ (опционо) – **Питање није укључено у национални Упитник**

Ова опција одговора се први пут тражи од 2022. године и односи се на активност слушања подкаста или преузимања подкаста. Подкаст је епизодна серија дигиталних аудио датотека изговорених ријечи које корисник може преузети на лични уређај ради лакшег слушања.

³ [Podcast - Wikipedia](#)

Специфичне опције БЗи, БЗј, БЗк, БЗл, БЗм и БЗн односе се на било који уређај који омогућава интернет (због тога су паметни телефони или мобилни телефони, смарт ТВ, *Apple* ТВ, итд. укључени су опсег питања).

е-Здравље

м) Тражење информација у вези са здрављем (нпр. повреде, болести, исхрана, побољшање здравља, итд.)

Ова опција се односи на коришћење интернета за здравствене активности. Обим је ограничен на приватне сврхе. Професионална употреба се не узима у обзир. "Приватно" међутим не би требало бити ограничено на властиту личну употребу, већ може укључивати и коришћење интернета за здравствене активности у име других чланова породице или пријатеља. Такође треба укључити тражење здравствених информација за кућне љубимце.

Опција укључује општа претраживања путем претраживача (*Google*, *Yahoo!*) користећи кључне ријечи у једном од наведених поља. Ова опција укључује и конкретније претраге на специјализованим веб-страницама као што су министарство здравља, невладини органи или интересне групе. Тражење здравствених информација на веб-страницама болница такође треба укључити.

Испитаник је можда добио адресу веб-странице из фасцикле или чланка.

н) Заказивање прегледа код лјекара преко веб-странице или апликације (нпр. болнице или здравственог центра)

Слање е-поште је искључено. Ова опција има за циљ да покрије у којој мери становништво користи веб-сајтове болница и здравствених центара који пружају могућности за онлине термине путем веб-формулара. Ове услуге можда нису применљиве у неколико земаља (ако су потврђене од стране других поузданих извора, могу се изоставити у националном упитнику).

њ) Он –лине приступ личним здравственим картонима

Ова опција покрива онлајн консултације о личним здравственим картонима путем веб -странице или апликације (на примјер, резултати тестова крви). Ова опција не обухвата прегледе здравствених картона прикупљених у сврхе осигурања од стране приватних шема осигурања.

о) Коришћење других здравствених услуга путем веб-странице или апликације умјесто да морате отићи у болницу или посјетити лијечника (нпр. добијањем рецепта или консултација путем интернета).

Ова опција покрива коришћење других здравствених услуга путем веб-странице или апликације осим горе наведених. То би углавном биле услуге као што су онлајн медицинске консултације или добијање рецепта на мрежи. Употреба мобилних здравствених апликација

(такође ако се користе паралелно с другим повезаним е-здравственим уређајима, као што су носиви повезани уређаји) такође је у оквиру ове опције одговора (на примјер коришћење апликација за праћење откуцаја срца, брзине шећера, поремећаји спавања, онколошка нега, преваспитање итд.) ако су резултати таквих мјерења доступни путем интернета на увид љекарима. Међутим, треба искључити консултације путем е-поште.

Остале он-лине услуге

п) Продаја робе или услуга путем веб-странице или апликације (нпр. *EBay, Facebook* тржиште, *shrock, OLX.BA, e-kupi.ba, когра.ba...*)

Године 2020. предложено је ново формулације ове ставке да би се узеле у обзир не само аукције, већ и друга интернет тржишта, попут *Facebook* тржишта.

Продаја робе или услуга онлајн, нпр. Путем *eBay* веб-странице, не захтијева *електронски* трансакција плаћања, односно трансакција или "договор" се врши онлајн, али се плаћање и / или испорука могу одвијати ван линије(плаћање пом пријему робе).

Постављање реклама на веб-страници да, на примјер, продају половног бицикла или карту за неки догађај, не би требали бити укључени овдје пошто се трансакција уопште не закључује онлајн на аутоматском начину (већ преко телефонског позив или неформалном електронском поштом).

Што се тиче продаје онлајн услуга, варијабла обухвата продају услуга путем платформи као што је *Facebook Marketplace* или одређених националних платформи успостављених за продају услуга (нпр. за чување дјете, кућне радове, услуге мајстора, вртларство, услуге љепоте итд.) .

р) Интернет банкарство (укључујући и мобилно банкарство)

Ова опција укључује електронске трансакције са банком за плаћање, трансфере новца, итд. Или за тражење информација о стању рачуна. Текст упитника ЕУ ове опције одговора промијењен је 2021. године, да би се нагласио податак да је мобилно банкарство укључено у опсег. Међутим, опсег питања као такав остаје исти у односу на претходне године.

Коришћење мобилних банака (дигиталне или интернет банке) попут *Revolut-a, N26* итд. такође је укључено у опсег ове ставке. Електронске трансакције за друге врсте финансијских услуга нису обухваћене овом категоријом. Једноставно претраживање информација на нпр. акције или финансијске услуге наравно укључене су у тачку д) Проналажење информација о роби и услугама.

В4. Које сте активности учења предузимали путем интернета у сврхе образовања, професионалне или приватне сврхе у посљедња 3 мјесеца?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедња 3 мјесеца (1 опција у Б1)]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све оно што се примјењује]

Циљ овог питања је мјерење коришћења интернета за учење у контексту усавршавања или рада, али и приватних сврха. У прошлим је истраживањима постављено питање о извођењу интернетских течајева у контексту питања о интернет активностима у приватне сврхе. То је питање интегрисано у ново питање.

а) Похађање онлајн курса

Ова опција односи се на појединца који похађа курс који се у цијелости или дјеломично нуди путем интернета. Курс у овом контексту треба схватити као планирани низ активности учења у одређеном предмету или теми. Курс често доводи до квалификације или потврде о похађању наставе. Курс могу понудити образовне институције⁴,

институције неформалног образовања и обуке, послодавци, комерцијалне институције, привредне коморе, некомерцијалне институције (нпр. библиотека), синдикати, итд. Курсеви на мрежи често су дио образовања на даљину, што значи да се нуде на удаљености од локације организација за образовање и обуку. Масивни отворени мрежни курсеви (МООС) које нуде отворени универзитети су добар примјер.⁵

Интеракција с наставницима, тренерима и материјалима за учење одвија се путем интернета. Коришћење софтвера за е-учење може играти улогу. Ова опција се примјењује и ако се курс само дјеломично изводи путем интернета. Питање се односи на било који предмет који се обрађује у образовању или обуци или у приватне сврхе. И на крају укључује хобије или лични развој (нпр. језици, историја, кување). Интернет курсеви обично захтијевају регистрацију.

Структурисани курсеви о апликацијама као што је Duolingo такође би се могли узети у обзир у оквиру ове опције одговора, посебно ако воде до испита или сертификата.

Учење на даљину изведено у контексту пандемије Цовид-19 требало би класификовати под ову опцију одговора, ако има облик структурисаног, онлајн курса који се дјелимично или у потпуности изводи путем интернета.

б) Коришћење онлајн материјала за учење, осим комплетног онлајн курса (нпр. аудио-визуелних материјала, софтвера за учење на мрежи, електронских уџбеника). Ова се опција се односи на употребу образовног материјала о било којој теми или теми која је доступна путем интернета или у дигиталном формату у образовне, професионалне или приватне сврхе. Уобичајени материјал за учење на мрежи доступан је путем бесплатних апликација за учење (нпр. Duolingo), веб-локација за учење (нпр. Khan Academy, овдје погледајте листу националних пружатеља или платформи материјала за учење), али то може бити и било која организација за обуку или јавни орган (нпр. библиотека) бесплатно или као платна услуга.

Као додатни извор треба укључити материјал за учење на мрежи и ресурсе који се користе у вези са личним / офлајн курсевима. Главни примјери таквих додати су директно у текст

⁴ Adapted from ISCED, Glossary, 1997) – source: <https://www.vocabularyserver.com/eurydice/en/index.php?tema=568&/course>

⁵ <https://www.mooc-list.com/tags/europe> and <https://iversity.org/blog/english-moocs-in-europe/>

(нпр. аудио-визуелни материјали, електронски уџбеници). Слично томе, ако појединац користи допунски мрежни материјал (нпр. уџбенике или радне листове) на одређеном образовном веб-мјесту када је опсег учења класификован у опцији б).

Коришћење материјала за учење путем интернета као активности која се спроводи путем интернета искључује преузимање таквог материјала (плаћеног или за бесплатну употребу) за накнадну употребу ван мреже. Примјере материјала за учење на мрежи можете пронаћи на сљедећим везама:

<https://www.cned.fr/scolaire>

<https://intef.es/recursos-educativos/>

<https://epodreczniki.pl/>

<https://aoe.fi/#/etusivu>

<http://www.indire.it/progetti/attivi/>

<https://www.scoilnet.ie/>

<https://bildungsserver.berlin-brandenburg.de/>

Вебинар: “семинар или друга презентација која се одржава на интернету, омогућавајући учесницима на различитим локацијама да виде и чују излагача, постављају питања и понекад одговарају на анкете.” (<https://www.dictionary.com/browse/webinar>) Вебинар може бити дио материјала за учење на мрежи, може бити дио онлајн курса или само независни самостални ресурс.

в) Комуникација са наставницима или ученицима користећи аудио или видео алате (нпр. Zoom, MS Teams, Google Classroom, итд.)

Од 2022. године, формулација опције одговора је прилагођена из „Комуникација с инструкторима или ученицима користећи образовне веб-странице/портале” у

„Комуникација с наставницима или ученицима помоћу аудио или видео алата (нпр. Zoom, MS Teams, Google учионица)

В5. Која је била сврха активности учења у којима сте учествовали у посљедња 3 мјесеца?

[Опсег: појединци који су користили интернет у посљедња 3 мјесеца (тј. 1. опција у Б1) и који су означили 'да' на Б4 а) или б) или ц)]

[**Тип:** дозвољено је више одговора, тј. *означите све оно што се примјењује*]

а) За формално образовање (школа или универзитет)

б) У професионалне или пословне сврхе

в) У приватне сврхе

Модул Ц: Употреба е-управе

Статистичка јединица: појединци

Овај модул поставља питања о контактима преко интернета (преко веб-локација или апликација) са јавним органима или јавним службама. Контакти преко ручно откуцаних е-маилова треба искључити.

Контакт или интеракција са јавним органима или јавним службама укључује коришћење веб-страница или апликација да би искористили права грађана или испуњавали обавезе у сљедећим сферама:

- Фискална питања (нпр. пореска декларација);
- Обавјештење о кретању;
- Пензије, социјална давања (нпр. дечији додатак, накнада за незапосленост);
- Званична документа, личне карте или сертификати (нпр. лична карта, пасош, извод из матичне књиге рођених);
- Јавне едукативне услуге (јавне библиотеке, информације о упису и упису у дневне центре, вртиће, школе или универзитете);
- Услуге јавног здравства (нпр. услуге јавних болница или интеракције са приватним или полу-приватним оператером који нуде здравствене услуге у случајевима када су такве услуге уговорене са приватним или полу приватним оператерима од стране државе).

Овај модул пита о контактима путем интернета (путем веб-страница или апликација) с јавним органима или јавним службама. Контакте путем ручно уписаних имејлова треба искључити.

Контакт или интеракција са државним органима или јавним службама укључује коришћење веб-страница или апликација у сврху добијања информација, остваривања права грађана или испуњавања обавеза у сљедећим сферама:

- Фискална питања (нпр. пореска пријава);
- Обавјештење о селидби;
- Пензије, социјална давања (нпр. дјечији додатак, накнада за незапослене);
- Службена документа, личне карте или увјерења (нпр. лична карта, пасош, извод из матичне књиге рођених);
- Јавне образовне услуге (нпр. јавне библиотеке, информације о упису и самом упису у дневне центре, вртиће, школе или универзитете);

- Јавне здравствене услуге (нпр. услуге јавних болница или интеракције са приватним или полуприватним оператером који нуди здравствене услуге у случајевима када је држава уговорила такве услуге приватним или полуприватним оператерима, користећи апликације за е-здравство које је развила влада).
- Услуге е-поште (нпр. испорука службених комуникација/докумената путем интернета)

Контакт или интеракција с јавним органима или јавним службама путем интернета се обично обавља путем веб-страница или апликација које пружају ови субјекти. Веб-странице јавних власти укључују локалне или централне владе које нуде информације или услуге. Било би корисно дати листу веб-страница локалне/централне владе у формату картице како би се испитаницима олакшало да се присјете веб-страница јавних власти које су користили.

Пружаоци услуга могу бити на националном или регионалном нивоу, али и на нивоу градова или општина. Пружаоци услуга такође могу бити полу-владина или приватна лица све док је понуђена услуга уговорена од стране државе (тј. у неким државама чланицама јавне здравствене услуге или услуге образовања/школства могу се нудити у име државе од стране приватних или полу- приватна предузећа, односно држава им уговара ове услуге). Те случајеве такође треба укључити у оквир питања.

Контакт или интеракција треба да буде директна, тј. испитаник треба да контактира јавне органе или службе директно сам, а не преко другог лица. Контакт путем ручно уписаних имејлова је искључен.

Модул е-управе је ревидиран од 2022. године. Структура предложена у наставку има за циљ истраживање прихватања различитих врста контакта и интеракције са услугама е-управе, од основних до напреднијих услуга.

С1: : Да ли сте контактирали или ступили у контакт са државним органима или јавним службама преко интернета у приватне сврхе у посљедњих 12 мјесеци за сљедеће активности?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедњих 12 мјесеци (1 и 2 опције у Б1)]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се примјењује]

а) Приступ Вашим личним подацима које о Вама чувају јавни органи (информације о вакцинацији, зелени сертификат, информације о стаусу везано за пензији итд)?

Опција одговора узима у обзир коришћење јавно доступних складишта или база података од стране испитаника и њихову употребу, тамо гдје постоје. Циљ је коришћење репозиторијума где испитаник може пронаћи информације о себи.

Испитаници могу покренути радњу приступа и преузимања личних записа на мрежи из различитих разлога, укључујући било наставак других процедура или сврхе архивирања. Примјери услуга ове врсте су: провјера здравственог осигурања, историја личног аутомобила, тражење података о нечијој имовини у катастарском регистру, провјера статуса пензије или запослења, провјера неизмирених казни, провјера вашег библиотечног рачуна, нпр. да знате када да вратите позајмљене књиге, провјерите свој налог у информационом систему универзитета да бисте добили информације о себи итд.

Термини „пензија“, „здравство“, „државна здравствена апликација“ стављени су у угласте заграде [], јер би требало да буду укључени у текст опције одговора само у земљама у којима су поменути системи дио сфере јавне управе. Ако су у некој земљи здравствене или пензионе службе приватизоване и не могу се класификовати као део е-управе, те примјере треба изоставити.

Други примјери приступа личним подацима, релевантни на националном нивоу, могу се додати опцији одговора

б) Приступ информацијама из јавних база података или регистара (нпр. информације о доступности књига у јавним библиотекама, катастарским регистрима, регистрима предузећа)

Ова опција се односи на приступ јавно доступним информацијама у електронским базама података и регистрима које воде јавне управе („базни регистри“). То могу бити: стечај, предузеће, земљиште (загађење земљишта), катастарски регистри; регистри сертифицираних појединаца (преводиоци, посредници, стручњаци, овлашћени оператери, итд.), регистри опасних производа итд. тачан обим информација је често неуједначен и шта је јавно доступно зависи од држава чланица.

в) Добијене информације (нпр. о услугама, бенефицијама, правима, законима, радном времену).

Ова опција одговора укључује активности као што је тражење било које врсте информација од јавних власти или јавних служби путем веб-локација или апликација. Примери информација које испитаник може да тражи су: информације о услугама које се нуде, о бенефицијама које се могу добити, правима, законима, радном времену, контактима итд. У вријеме пандемије свако претраживање информација о Ковид-19 (нпр. значи болест, тестирање, вакцинација) на сајтовима јавних органа је у оквиру овог питања.

г) Нисам користио услуге јавне администрације

Ову опцију одговора треба изабрати ако испитаник није извршио ниједну од претходно наведених активности у питању Ц1.

Ц2: Да ли сте у посљедњих 12 мјесеци преузели/одштампали неке званичне формуларе са веб-странице или апликације јавних органа или јавних служби у приватне сврхе?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедњих 12 мјесеци (1 и 2 опција у Б1)]

[Тип: потребан је један једини одговор, тј. означите само један; бинарни (да/не)]

Обим ове варијабле се не мијења у поређењу са прикупљањем података из 2021. (питање Ц1 б)). Ставка укључује преузимање званичних образаца са веб-локација јавних органа и служби у било коју сврху (нпр. за информације или за тражење услуге). Преузете датотеке могу бити у форматима као што су ПДФ или Microsoft Word.

Ово такође укључује преузимање здравствених уверења, на пример, резултата тестова, вакцинације против Ковид-19 или резултата стеченог имунитета.

С3: Да ли сте заказали било какав термин или резервацију преко веб-странице или апликације код јавних органа или јавних услуга (нпр. резервација књиге у јавној библиотеци, термин код државног службеника или државног пружаоца здравствене заштите) у приватне сврхе у посљедњих 12 мјесеци ?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедњих 12 мјесеци (1 и 2 опција у Б1)]

[Тип: потребан је један једини одговор, тј. означите само један; бинарни (да/не)]

Ову опцију одговора треба означити ако је испитаник извршио било какав термин или резервацију путем веб-странице или апликације јавних органа или јавних служби у приватне сврхе у 12 месеци прије анкетања. Примјери таквих термина могу бити: резервација књиге у јавној библиотеци, састанак са државним службеником, љекаром, термин за вакцинацију (нпр. против Ковид-19, грипа итд.) направљен онлајн, термин за тестирање на Ковид-19 направљено на мрежи итд.

С5: Да ли сте поднијели своју пореску пријаву путем веб-странице или апликације, у приватне сврхе, у посљедњих 12 мјесеци?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедњих 12 мјесеци (1 и 2 опција у Б1)]

[Тип: потребан је један одговор, тј. означите само једну;]

Ово питање има за циљ да извуче индикаторе који се односе на онлајн пореске декларације које појединци подносе у приватне сврхе. Испитаници треба да размисле о својој пријави пореза на доходак. Опције одговора су изграђене на начин да укључују сва могућа рјешења у вези с онлајн системима за пријаву пореза у различитим државама чланицама. Међутим, због разлика између пореских система у државама чланицама, ако је потребно, питање се може прилагодити на националном нивоу да би се узеле у обзир све врсте система

прикупљања пореских података који постоје. Међутим, коначни подаци се морају пренијети у складу с форматом преноса и варијабилним категоријама како је дефинисано у Спровођеној уредби Комисије (ЕУ) 2021/1223 од 27. јула 2021. којом се спецификују техничке ставке скупа података, успостављају технички формати за пренос информација и прецизирајући детаљне аранжмане и садржај извјештаја о квалитету о организацији узорка истраживања у домену коришћења информационих и комуникационих технологија за референтну 2022. годину. Опције одговора су сљедеће:

а) Да, урадио сам то сам

Ова опција одговора обухвата случајеве у којима је испитаник активно поднио своју пореску пријаву онлајн. То могу бити ситуације када је испитаник поднио своју пореску пријаву путем веб-странице или апликације или попуњавањем обрасца или измјеном унапријед попуњеног обрасца. Под ову опцију одговора спада и ситуација када је испитаник потврдио унапријед попуњен образац.

б) Не, урађено је аутоматски (од стране пореске управе, послодавца или другог органа)

У неким земљама пореске пријаве физичких лица врше директно пореска управа или послодавац без потребе за било каквом интервенцијом пореског обвезника. Овдје треба сврстати оне ситуације када се пореска пријава сачињава на аутоматизован начин, без потребе било какве интервенције пореског обвезника. Грађани своју пореску пријаву могу добити електронски или у папирној форми. Ако услуга није доступна у држави чланици, опција одговора се може изоставити из националног упитника.

в) Не, предао сам га пореској управи у папирном формату

Ова опција одговора обухвата случајеве у којима се подношење пореске пријаве није догодило онлајн, већ физички, у папирном формату.

г) Не, неко други је то урадио у моје име (нпр. члан породице, порески савјетник)

Подношење пореске пријаве појединца понекад врши трећа страна. То може бити порески савјетник, члан породице или рођак. Ово се често дешава у ситуацијама када сложеност пореског система отежава појединцу да самостално сачини пореску пријаву. У таквим случајевима треба изабрати ову опцију одговора.

д) Не из других разлога (нпр. не подлијеже порезу на доходак)

Ову опцију одговора треба одабрати ако појединац није предао своју пореску пријаву из било којег другог разлога у посљедњих 12 мјесеци прије анкетирања у приватне сврхе

Посебни случајеви:

У случајевима када се пореска пријава ради на аутоматизован начин од стране пореског органа, а порески обвезник је прими у папирној форми и евентуално одлучи да је исправи,

коначан исход зависи од тога како је пријава поднијета. Ако је на крају декларацију доставио орган електронским путем (а корисник није унио промјене), иста ће бити класификована под –одговор Ц5 б). Ако је корисник одлучио уложити приговор и извршио измјене електронским путем, то потпада под Ц5 а). Уколико је корисник одлучио да га попуни на папиру и пошаље на папиру пореским органима, онда га треба сврстати у опцију Ц5ц).

С6: Да ли сте у посљедњих 12 мјесеци обављали неку од сљедећих активности путем веб-странице или апликације јавних органа или јавних служби у приватне сврхе?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедњих 12 мјесеци (1 и 2 опција у Б1)]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се примјењује]

Ово питање има за циљ извођење скупа додатних индикатора за праћење степена зрелости услуга е-управе у држави чланици. Примјери у свакој опцији одговора одабрани су на начин да одражавају најчешће коришћене процедуре, које би у зрелом систему е-управе биле изводљиве онлајн, умјесто да се иде у просторије јавних органа/служби.

Опције одговора су сљедеће:

а) Поднијели захтјев за званични документ или увјерење (као што су диплома, извод из матичне књиге рођених, извод из матичне књиге вјенчаних/ разведених, извод из матичне књиге умрлих, потврде о пребивалишту, полицијски или кривични досије)

б) Тражили бенефиције или права (нпр. пензија, незапосленост, дјечји додатак, упис у школе, универзитете,

в) Поднијели друге захтјеве, тужбе или притужбе (нпр. пријавити крађу полицији, покренути правну тужбу, затражити правну помоћ, покренути парнични поступак пред судом, [национални примјери])

За сваку опцију одговора, релевантни национални примјери могу се додати у формулацију питања.

С7: Који су разлози због којих нисте тражили званична документа или нисте подносили захтјеве путем веб-странице или апликације јавне администрације или јавних сервиса, у посљедњих 12 мјесеци?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедњих 12 мјесеци (1 и 2 опција у Б1)]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се примјењује]

Опције одговора су следеће:

а) Нисам морао да тражим никакве документе нити да постављам било какве захтјеве

б) Недостатак вјештина или знања (нпр. није знао како користити веб-страницу/апликацију или је било превише компликован за коришћење)

Ова категорија се примјењује ако корисник није знао како користити услугу и није је испробао или покушао, али није могао извршити активност. Потенцијални резултати могли би открити потребе за побољшањем дигиталних вјештина становништва.

в) Забринутост око сигурности личних података или неспремност за плаћање путем интернета (превара са кредитним картицама)

Ово се односи на нпр. бриге око давања личних података путем интернета, нпр. имена, адресе, али и приватне финансијске информације.

г) Недостатак електронског потписа, активираних електронских идентификација (e-ID) или било којег другог алата за кориштење e ID -а (потребан за кориштење услуга) [национални примјери] (опционо) **Није у националном Упитнику**

Електронски потпис (е-потпис) који се помиње у овој опцији одговора, односи се на кориштење електронских потписа како је дефинисано у члану 3 (10), 3 (11) и 3 (12) Уредбе 910/2014 (пропис eIDAS).

У практичном смислу, ово се односи на ситуације у којима је одређена јавна услуга употребљива само ако грађанин има на располагању средства за примјену електронског потписа прихваћеног у складу са националним правом. На примјер, тражење сертификата или подношење захтјева могло би бити омогућено само ако се појединац потпише путем квалификованог електронског потписа (који има аутоматско правно дејство руком писаног потписа - члан 25 (2) eIDAS -а). С друге стране, у многим државама чланицама средства за генерисање таквих потписа подлијежу плаћању приватном тржишном оператеру и одређеним административним формалностима, што ограничава публику потенцијалних корисника ових услуга.

Електронска идентификација (e-ID) која се помиње у овој опцији одговора, односи се на кориштење средстава за идентификацију физичког или правног лица како је дефинисано у члану 3 (1) и 3 (2) Уредбе 910/2014 (пропис о eIDAS -у) .

У пракси се то односи на било коју националну шему, било јавну или приватну, која ограничава приступ одређеној функционалности или својству јавне услуге на подскуп корисника. Приступ таквим услугама је стога доступан само оним корисницима који се могу успјешно аутентификовати путем електронске идентификације (нпр. дигитални сертификат који се налази на паметној картици, вјеродајнице издате од стране владе или други начин електронске аутентификације). Да би испитаници лакше разумјели ову опцију одговора, препоручује се позивање на националне примјере.

д) Друго лице је то учинило у моје име (нпр. консултант, савјетник, рођак)

Разлог зашто се не траже никакви документи или да се постављају било какве тврдње може бити то што су то учинила друга лица у име туженог. Такође треба узети у обзир да се, на примјер, од родитеља може захтијевати да дијете млађе од 18 година упише на виши ниво образовања од тренутног или рођаци могу поднијети захтјеве за социјалну помоћ у име родитеља са инвалидитетом.

ђ) Други разлог

Ц8: Да ли сте наишли на неки од сљедећих проблема када сте користили веб-страница или апликацију јавне администрације или јавних сервиса у посљедњих 12 мјесеци?

[Обим: лица која су користила интернет у посљедњих 12 мјесеци (1 и 2 опција у Б1)]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се примјењује или г]

а) Веб-страница или апликацију су били тешки за коришћење (нису били лаки за корисника, формулација није била јасна, процедура није била добро објашњена)

Ову опцију одговора треба одабрати ако је испитанику веб-страницу или апликацију тешко користити. Ово може укључивати случајеве у којима је веб-страница или апликација дизајнирана на начин који је отежавао разумијевање и праћење (није била лака за кориснике), информације је било тешко пронаћи, употребљена формулација није била јасна или процедура није била добра објашњена.

б) Технички проблеми настали приликом коришћења веб-странице или апликације (нпр. дуго учитавање, веб-страница се срушила).

Ова опција одговора обухвата случајеве у којима је дошло до техничких проблема током коришћења јавне веб-странице или апликације. То могу бити случајеви у којима су странице биле учитане предуго или им се уопште није могло приступити, веб-страница је пала, процедура је прекинута из било којег разлога независно од воље испитаника, итд. Случајеви у којима је испитаник имао потешкоћа при преузимању и активацији софтвер потребан за коришћење услуге/извршење процедуре такође треба пријавити овдје.

в) Није у могућности приступити услузи на паметном телефону или таблету (нпр. некомпатибилна верзија уређаја или недоступне апликације)

Ова опција одговора је додата, јер је проучавање препрека развоју услуга мобилне владе (m-government) међу приоритетима политике. Ову опцију одговора стога треба означити ако испитаник није могао приступити услузи јер верзија услуге доступна на мобилном телефону, паметном телефону или таблету није била доступна.

г) Други разлози

д) Нисам се сусрео са било којим проблемом

Модул Д: Употреба е-трговине

Статистичка јединица: појединци

Сљедећа питања се односе на куповину роба и услуга путем интернета (е-трговина, е-куповина) за приватну употребу преко било ког уређаја (десктоп преносив, таблет рачунар, укључујући мобилни телефон). Куповина се односи на наручивање робе или услуга за које је плаћање потребно, али плаћање не мора бити извршено на мрежи.

Од 2020. године предложено је неколико измјена модула на основу препорука пројекта „Израда и тестирање упитника о ИКТ“ који је водио конзорцијум од седам националних статистичких завода. Након завршног извјештаја за радни пакет 5 (WP5) „Побољшање, дизајнирање и тестирање питања о е-трговини, е-медијима и економији дијелења за истраживање ИЦТ домаћинства“, референтни период у модулу скраћено је на 3 мјесеца у свим питања која почињу од Д2.

Наруџбе путем ручног уноса е-поште, СМС-а или ММС-а треба искључити. Требало би размотрити налоге путем веб-локација или апликација.

Након препорука пројекта прије тестирања WP5, у увод у модул унесене су промјене. Иако је увод у упитнику модела ЕУ скраћен, он се може проширивати додатним информацијама на националном нивоу, ако се процијени потребним. Увод се сада односи на чињеницу да опсег модула укључује не само куповине од корпоративних субјеката, већ и од приватних лица на мрежним тржиштима (нпр. *Airbnb*, *Facebook Marketplace*, [национални примјери]).

Онлајн тржиште је интернет платформа на којој појединци продају, позајмљују, размјењују или дају робу, услуге или друге ресурсе.

Интернет тржишта дјелују на веб-страницама и као апликације. Карактеристике интернет тржишта варирају, па тако и њихов ниво софистицираности. Обично је потребна регистрација од појединаца који продају и од појединаца који купују. Платформе могу имати функционалности попут нпр. Трансфера плаћања или прегледа продавца и купаца.

На неким мјестима на мрежном тржишту могуће је бесплатно дати и набавити робу и услуге, што није укључено у оквир питања у овом модулу. Ово је промјена у поређењу с анкетама из година 2017-2019, када је бесплатна размјена такође била у склопу питања колаборативне економије укључених у модул Б.

Д1: Када сте последњи пут купили или наручили робу или услуге за приватну употребу преко интернета?

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, 1 или 2 опција у Б1]

[Тип: потребан је један одговор, тј. означите само једну; филтер питање]

Што се тиче свих питања везаних за интернет, интернет активности, укључујући и електронску трговину, могу се обављати за све такве активности које омогућавају уређај: десктоп рачунало, преносни или таблет рачунар, мобилни телефон или други уређаји попут паметног (смарт)ТВ-а, паметних (смарт) звучника, играће конзоле, читач књига или паметни (смарт) сат.

Куповина се мора обавити на веб-локацији или апликацији која има бар неке карактеристике и функционалности веб-шопа. Производи и услуге би требали бити приказани на веб-локацији / апликацији и клијенти би требали направити избор тамо. Корисници пружају информације о себи и пружене информације су дате тамо.

Куповине путем СМС-а или ММС-а треба искључити јер не користе интернет путем веб-претраживача или веб-апликација, већ путем мобилних телефонских мрежа. Имејл је повезан с интернетом, али га треба искључити, јер нема карактеристике веб-трговине.

Пуке активности плаћања (нпр. за превозне карте) за које није укључен процес наручивања на веб-трговини не треба се рачунати (на примјер плаћање путем интернет банкарства за услугу наручену офлајн, плаћање путем мобилних апликација за плаћање, дигиталних личних услуга итд.).

Куповину финансијских производа и услуга, као што су осигурање, инвестициони производи (нпр. дионице), треба укључити у ово питање.

Трансакције е-трговине укључују потврђене резервације смјештаја и других услуга.

Укључено је онлајн учешће у лутрији и клађењу.

Ово питање се односи и на куповине које се врше путем интернет аукција, као што је „еВау“. Укључена је куповина половне или нове робе, као и услуге од приватних лица ако испуњава дефиницију куповине путем интернета дату у овом приручнику. То значи да куповина мора бити обвезујућа, плаћање је потребно и куповина се врши путем услуге на вебу с апликацијом од нпр. онлајн аукција или платформа за економску сарадњу (нпр. AirBnB).

На ово питање требају одговорити само појединци који су заиста наручили путем интернета, чак и ако је наруџбина извршена у туђе име. Према томе, појединци за које су други наручивали за њих не би требали бити укључени. За вријеме трансакције релевантан је датум када је роба или услуга наручена, а не датум испоруке или плаћања.

Треба искључити робу и услуге које су бесплатно добијене путем интернета. Таква роба је нпр. бесплатни софтвер („бесплатни софтвер“) и бесплатне апликације, резервације у

ресторанима или било која врста информација добијених путем интернета бесплатно (као што је преузимање пдф датотека). Софтвер који се може преузети с интернета и користити бесплатно у одређеном периоду, али након тог времена изгуби функционалност, треба се рачунати као куповина тек када се производ коначно плати. Такођер, искључене су бесплатне верзије онлајн *streaminga* и услуга музике, видеа, филма, игрица и другог садржаја на захтјев. Треба укључити само плаћене верзије ових услуга.

Наруцбе које се дају као дио посла треба искључити. Укључене су набавке везане за струку, а које нису обављене као дио посла, нпр. претплате на књиге и часописе везане за нечију професију.

Д2: Коју сте врсту робе или услуга купили или наручили путем интернета у посљедњих 3 мјесеца, у приватне сврхе?

(Укључите куповину путем интернета од предузећа или приватних лица, укључујући половну робу.)

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, тј 1 или 2 опција у Б1, и који су купили / наручили преко интернета у посљедњих 3 мјесеци, тј. 1 (У посљедња 3 мјесеца) у Д1]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се примјењује]

Пажња: референтни период унутар модула се мијења због ефеката повратка. Укључивање питања у национални упитник (послати у папирном облику) можда ће требати додати опцију као што је "није примјењиво, нисам наручио или купио у посљедња 3 мјесеца".

„Куповина робе“ у овом контексту значи и куповина физичке роба, односно све остало осим услуга или дигиталних производа који се испоручују или користе путем интернета. Куповина од приватних лица укључена је у све опције, осим у опцијама к) л) м) и н).

а) Одјећа (укључујући спортску одјећу), обућа или прибор (нпр. торбе, накит) ,саморазумљиво.

б) Спортска опрема (осим спортске одјеће)

Одјећа би требала бити искључена, међутим, у ову категорију треба укључити и врло специфичну одјећу и обућу (нпр. ципеле за скијање).

в) Дјечје играчке или предмети за његу дјецe (нпр. пелене, боце, дјечја колица)

Ова опција укључује куповину дјечијих играчака или предмета за његу дјецe попут пелена, бочица, дјечјих колица, лијекови за дјецу овдје НЕ смије бити укључена, већ под опцијом ј) (Лијек или други додаци прехране попут витамина). Храна за дјецу НЕ СМИЈЕ овдје бити укључена, већ под опцијом к) или л), зависно о врсти наручене хране. Одјећа за дјецу не би требала бити овдје укључена, већ под опцијом а) Одјећа, обућа или додаци

г) Намјештај, кућни прибор (нпр. завјесе за тепихе) или производи за врту (нпр. алати, биљке), саморазумљиво.

д) Музика као ЦД-и, музичке плоче итд.

Овај опција обухвата музику купљену само у физичком облику. Куповина музике у дигиталном облику (као претплате на интернетску услугу или као датотеке које се преузимају) НИЈЕ укључена у оквир овог питања.

ђ) Филмови или серије као ДВД, Blu-ray, итд.

Овај опција обухвата купљене филмове или други видео садржај само у физичком облику. Куповина филмова или серија у дигиталном облику (као претплате на интернетску услугу или као датотеке које се преузимају) НИЈЕ укључена у оквир овог питања.

е) Штампане књиге, часописе, новине

Ова опција обухвата куповину књига, часописа или новина само у физичком обликом (штампано на папиру). Укључене су и куповине појединачних часописа / новина и претплата часописа / новина које се редовно достављају у поштански сандучић испитаника. Куповина е-књига или интернет претплата на новине или часописе НИЈЕ укључена у оквир овог питања.

Претплате које укључују и папирну копију и онлајн верзију, нпр. Новине требају бити класификоване под ставком Д2 г) и Д5 ц)

ж) Рачунари, таблети, мобилни телефони или додатна опрема

Прибор за рачунаре, таблете или мобилне телефоне укључује пре свега уређаје који се могу повезати на рачунаре, таблете или мобилне телефоне (нпр. штампачи, модеми, засебни дисплеји, фласх дискови, спољни погони и тастатуре), а такође резервни дјелови, нпр. РАМ меморија за рачунаре. Такође, мања додатна опрема као што су каблови за напајање, футроле за телефон или слушалице обухваћена је овом опцијом одговора.

з) Потрошачка електроника (нпр. телевизори, стерео уређаји, камере) или кућански уређаји (нпр. машине за прање веша)

Ова ставка укључује потрошачку електронику као што су телевизори, стерео уређаји, камере, звучне траке, паметни звучници, виртуални помоћници. Укључује и куповину било које врсте кућанских апарата (нпр. машине за прање рубља, апарати за кафу, усисивачи, косилице итд.).

и) Лијекови или додаци прехрани, попут витамина (није укључена интернет обнова рецепата)

Ова опција обухвата лијекове и додатке прехрани, као што су витамини, протеини и остали додаци прехрани. Интернет обнова рецепата није укључена. Е-цигарете се овдје НЕ требају класификовати.

ј) Достава из ресторана, ланаца брзе хране, угоститељских услуга

Укључује оброке (нпр. пизу, мијешано месо) наручене путем интернета из ресторана и испоручене купцу или које купац преузима из ресторана за понијети. Укључује наручивање директно из ресторана и наручивање из ресторана путем услуге која преноси наруџбу и плаћање те испоручује оброк купцу (нпр. [korpa.ba](#), [ceger.ba](#), [donesi.ba](#), [tanjir.ba](#), [glovo.ba](#)). Ове услуге достављају оброке из неколико ресторана.

к) Храна или пиће из продавнице или достава готових јела

Ова опција одговора укључује куповина хране и пића направљена путем интернета како из интернетских тако и од офлајн трговина. Оно што значајно разликује ову опцију одговора од претходне јест чињеница да се купљени производи састоје углавном од примарних (или дјеломично третираних) састојака, а не готових оброка.

Производи наручени на такав начин могу се испоручити директно купцу или повратити на било којем другом мјесту (на примјер, у продаваоницу, као сервис за возњу итд.). Обухваћене су и интернет куповине с посредничких платформи које нуде производе различитих добављача хране или пића. Као и испоруке добављача. То су онлајн платформе које клијенту испоручују унапријед или дјеломично припремљене састојке и рецепте за припрему јела (нпр. [HelloFresh](#)).

Храна за кућне љубимце је такође укључена.

л) Козметика, козметички производи или производи за wellness, саморазумљиво.

љ) Средства за чишћење или производи за личну хигијену (нпр. четкице за зубе, марамике, детерџенти за прање, крпе за чишћење)

У ову опцију одговора налазе се сви производи за чишћење и личну хигијену, нпр. четкице за зубе, марамике, детерџенти за прање, крпе за чишћење, шампони.

м) Бицикли, мопеди, аутомобили или друга возила или њихови резервни дијелови, саморазумљиво.

н) Остала физичка роба

Ова опција одговора обухвата било коју другу физичку робу која није обухваћена претходним опцијама одговора. Примјери такве робе могу бити: дувански производи, е-цигарете, Амазон ваучери итд.

Д3: Од кога сте купили наведену робу преко веб-странице или апликације у посљедња 3 мјесеца? Укључите куповину путем интернета од предузећа или приватних лица.

[Обим: појединци који су већ користили интернет у посљедњих 12 мјесеци (а) или б) на Б1) и који су купили / наручили преко интернета у посљедња 3 мјесеца, тј. 1 опција (У посљедња 3 мјесеца) у Д1 и ако је 'да' у било којој опцији у питању Д2]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се односи]

Куповина робе и услуга из других држава чланица доприноси циљевима ЕУ у циљу постизања јединственог европског тржишта и јединственог информационог простора. Питање се поставља о земљи поријекла / пребивалишту продавца. Од 2020. године поставља се питање само о поријеклу купљене интернет физичке робе. У случају куповине од приватних лица (платформе за колаборативну економију) питање се тиче поријекла лица које продаје добро, а не поријеклу платформе која је радила трансакцију.

Опције одговора су:

- а) Национални продавци
- б) Продавци из других земаља ЕУ
- в) Продавци из остатка свијета
- г) Земља поријекла продавца није позната

Мулти-националне компаније треба третирати као домаће продаваче када је са веб-странице познато да су регистроване као компанија са адресом у посматраној земљи. Појам "национални продавци" обухвата трговинске послове или продајне канцеларије које инострани власници оснивају у држави (развој, производња, друга дистрибуција се могу наћи у матичној држави и / или на глобалном нивоу). Овај приступ је изводљивији и релевантнији на европском нивоу него што поставља питање о веб-страницама на националном или страном језику.

Примјер ц) Продавач из остатка свијета може бити *Aliexpress, Wish, Joom* или друга кинеска, америчка или руска интернет тржишта.

Ако се испитанику барем једном у посљедња 3 мјесеца догодило да није знао продавца и адресу његовог продајног мјеста, тачку д) треба означити.

Д4: Да ли неку од споменутих роба купили од приватних лица путем веб-странице или апликације (нпр. *EBay, Facebook Marketplace, olx.ba, ekupi.ba*)?

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, 1 или 2 опција у Б1, који су купили / наручили преко интернета у посљедња 3 мјесеца, односно 1 у питању Д1 и ако су „Да“ одговорили на било коју од понуђених опција у питању Д2]

[Тип : потребан је један једини одговор, тј. означите само једну ; бинарни (Да не)]

Ово је питање упућено испитаницима који су купили барем један предмет споменут у питању Д2. Његова сврха је знати јесу ли испитаници купили било коју од споменуте физичке робе од приватних лица. Поред онлајн аукција (нпр. eBay) или друштвених мрежа (услуге друштвених мрежа), листа примјера се такође може проширити на националном нивоу на релевантне националне примјере таквих онлајн тржишта.

Д5: Да ли сте купили или се претплатили на било шта наведеног путем веб- странице или апликације за приватну употребу у посљедња 3 мјесеца?

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, 1 или 2 опција у Б1, и који су купили / наручили преко интернета у посљедњих 3 мјесеца, тј. 1 (У посљедња 3 мјесеца) у Д1]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се примјењује се]

Ово питање има за циљ пружање информација о типу производа садржаја купљених путем интернета, преузимањем или приступом директно од стране испитаника с веб-страница, а не достављањем поштом. Обнављање претплата такође је обухваћено овим питањем.

Дигитално испоручени садржај укључује оне производе који се могу похранити на физички медиј или исписати, али се заправо испоручују путем интернета у дигитализованом облику као датотека (и самим тим независно од тих физичких медија). Такви садржајни производи могу се прегледавати или преузимати и чувати на властитим уређајима. Зависно о условима продаје, они могу или не морају се дијелити с другима.

а) Музика као сервис за *streaming* или преузимање

Ова опција покрива куповину музике само у дигиталном облику. Примјери таквих услуга су: *Amazon Prime Music, Amazon Music Unlimited* или *Tidal*.

Међутим, неки мрежни добављачи музике могу понудити и бесплатне и услуге које се плаћају (*Spotify Premium, YouTube (Premium) Music, Google Play Music, Apple Music*).

У таквим случајевима, пристајање на ову претплату спада у опсег ове опције одговора, све док је услуга добијена уз плаћање у референтном периоду анкете. Други примјери услуга могу бити релевантни на националном нивоу.

Додавање примјера услуга упитнику може се размотрити на националном нивоу да би се испитанику олакшало разумијевање могућности одговора.

Куповина музике у облику ЦД-а или музичких плоча НИЈЕ у оквиру ове опције одговора.

б) Филмови или серије као сервис *streaming* или преузимања

Ова опција покрива куповину филмова или серија или спортских програма само у дигиталном облику. Ово обухвата и услуге *streaming* и преузимања. Изнајмљивање филмова на мрежи такође је обухваћено овом опцијом одговора (нпр. *Google Play* услуга изнајмљивања). Неки мрежни добављачи могу понудити и бесплатне и наплатне услуге (нпр. нудећи услугу за први мјесец бесплатно). У таквим случајевима, придржавање ових претплата спада у опсег ове опције одговора, све док је услуга добијена уз плаћање у референтном периоду анкете. Примјери услуга у оквиру ове опције одговора су: *Netflix*, *Amazon Prime Video*, *HBO GO*, *Hulu*, *Apple TV +*, *Google Play* филмови и ТВ. Други примјери услуга могу бити релевантни на националном нивоу.

Додавање примјера услуга упитнику може се размотрити на националном нивоу да би се испитанику олакшало разумијевање могућности одговора.

Куповина филмова или серија у облику ДВД-а или Blu-ray-а НИЈЕ у оквиру ове опције одговора.

в) е-књиге, интернетски часописи или интернет новине

Ова опција укључује испоруку публикације направљене у дигиталном облику у облику датотека које се могу читати путем десктоп рачунара, лаптопи, таблете и паметни телефони или друге намјенске електроничке уређаје (е-читач). Укључене су и аудио књиге.

Тakoђе се односи на интернет часописе који се објављују и на интернет порталима (онлајн верзија а новине, било као самостална публикација, било као интернет верзија штампаног издања периодични часопис). Неки онлајн издавачи објављују се у више дигиталних формата, који могу садржавати и HTML верзију која изгледа као традиционална веб-страница и Flash верзије које изгледају више као традиционални часописи с дигиталним окретањем страница.

Онлајн магазини (онлајн новине) који представљају питања од интереса за друштво академске предмете, науку, трговину или индустрију укључени су у овај опсег. У опсег су укључени само часописи и новине за које је потребна претплата.

Претплате које укључују и папирну копију и онлајн верзију, нпр. новине требају бити класификоване под ставком Д2 г) и Д5 ц)

г) Игре путем интернета или као преузимања за паметне телефоне, таблете, рачунаре или конзоле

Ова опција покрива како куповину игара у облику преузимања, тако и у облику *streaming* играња на мрежи. Треба напоменути да она покрива куповину игара за све врсте потпуног хардвијера: паметне телефоне, таблете, рачунаре, конзоле итд.

д) Преузимање (*downloads*) или надоградња (*upgrades*), рачунарских софтвера и других софтвера

Ова опција покрива преузимања свих врста рачунарског софтвера. Обухвата и рачунални софтвер или надоградње за паметне телефоне, таблете или другу електроничку опрему која се може преузети с интернета.

ђ) Апликације повезане са здрављем или фитнесом (искључујући бесплатне апликације)

Куповина путем апликација или надоградње апликација такође би требале бити овдје класификоване.

е) Остале апликације (нпр. повезане с учењем језика, путовања, временским приликама) (искључујући бесплатне апликације)

Ова опција покрива све остале апликације купљене путем интернета. Куповина путем апликација или надоградње апликација такође би требале бити овдје класифициране.

Дб: Да ли купили неку од следећих роба путем веб-странице или апликације за приватну употребу у посљедња 3 мјесеца?

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, 1 или 2^{на} опција у Б1, и који су купили / наручили преко интернета у посљедњих 3 мјесеца, тј. 1 (У посљедња 3 мјесеца) у Д1]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се примјењује се]

Ово питање има за циљ да добије информације о врсти интернета услуге које је испитаник купио у посљедња 3 мјесеца. Обнављање односно продужење претплата такође је обухваћено овим питањем.

а) Улазнице за спортске догађаје, саморазумљиво.

б) Улазнице за културне или друге догађаје (биоскопи, концерти, сајмови итд.)

Овај предмет укључује куповину улазница за културне или друге догађаје (биоскопи, концерте, сајмове и сл.). Интернет куповине улазница у музеје такође би требале бити овдје класификоване.

в) Претплате на интернет или везе мобилног телефона, саморазумљиво.

г) Претплате за снабдијевање електричном енергијом, водом или гријањем, одвозом отпада или сличне услуге, саморазумљиво.

д) Услуге за домаћинство (нпр. чишћење, чување дјете, поправни радови, уређење врта) (такође када се купују од приватних лица путем нпр. *Facebook Marketplacea*, [национални примјери])

Могућности одговора имају за циљ утврдити да ли је испитаник купио било коју понуђену услугу за домаћинство онлајн. Они се могу купити од предузећа која пружају радну снагу за пружање услуга у домаћинству, интернетских платформи или од приватних лица која нуде своје услуге. Услуге домаћинства добијене путем интернета од свих тих провајдер услуга обухваћене су овом опцијом одговора.

Може се размотрити додавање релевантних националних примјера најчешће коришћених интернетских тржишта која се користе за тражење услуга у домаћинству.

D7: Да ли сте неку од наведених услуга у домаћинству купили путем веб-странице или апликације од приватних ослицаоба (нпр. На Facebook тржишту, [национални примјери])?

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, 1 или 2 на опција у Б1, и који су купили / наручили преко интернета у посљедњих 3 мјесеца, тј. 1 (У посљедња 3 мјесеца) у Д1 и означио опцију е) у питању Дб]

[Тип: потребан је један једини одговор, тј. један одговор (бинарни (ДА/НЕ))]

Ово питање има за циљ да добије информацију да ли су услуге у домаћинству које је испитао купио од приватног лица (колаборативна економија).

D8: Да ли сте купили било коју услугу превоза путем веб-странице или апликације за приватну употребу у посљедња 3 мјесеца од:

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, 1 или 2 опција у Б1, и који су купили / наручили преко интернета у посљедњих 3 мјесеца, тј. 1 (У посљедња 3 мјесеца) у Д1]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. означите све што се примјењује]

а) Превозно предузеће, нпр. локални аутобус, воз, авионска карта, вожња таксијем (нпр. Такси Бања Лука , мојТакси, Сарајево такси, UBER)

Ова опција одговора обухвата све врсте прометних услуга купљених путем интернета од јавних или приватних пружаоца услуга: карте за локални или међуградски превоз било којим превозним средством (аутобус, воз, трајект, авион, такси итд.). Такси превоз и напимјер UBER вожња, без обзира гдје UBER послује на сличним основама с такси службама, такође су обухваћене (тј. UBER -ови возачи морају имати регистровану активност). Краткорочни најам возила или бицикала такође су обухваћени ако је давалац услуга правно лице. Укључене су превозне карте купљене од туроператора заједно с пакетом за годишњи одмор.

Национални примјери релевантних превозних услуга могу се додати упитнику да би се олакшало разумијевање могућности одговора. Примјери UBER -а могу се додати у оним земљама у којима режим за UBER предвиђа да возачи који раде на платформи морају имати

регистрованој активности и плаћати ПДВ (то значи да UBER не може бити класификован као случај трансакције колаборативне економије).

б) Приватно лице (нпр. [Национални примјери])

Опсег ове могућности одговора је покривање услуга превоза у тзв. Колаборативној економији. Оно обухвата само оне услуге које су вршене уз плаћање приватника другог приватног лица. Ово укључује трансакције возње и дијелења.

Већину времена такве су услуге омогућене путем дигиталних платформи или апликација створених у ту сврху да приватним лицима омогуће да дијеле приступ транспортним услугама. Ове платформе дјелују као посредници, окупљајући појединце који су недовољно користили робу или услуге са појединцима који желе изнајмити те услуге или робу.

Неки примјери мрежних платформи које дјелују као фацилитатори ове врсте услуга су: Блабла аутомобил, *Wunder Carpool*, *Liftshare*, *InOneCar* (услуга за приватна лица).

Дијелење возила бесплатно није у склопу овог питања. Од 2020. само су трансакције колаборативне економије уз плаћање укључене у мјерење. Достава пакета искључена је из обима питања.

Могу се додати национални примјери релевантних интернетских платформи које омогућавају такве трансакције да би се испитанику олакшало разумијевање могућности одговора.

Д9: Да ли сте у задња 3 мјесеца изнајмљивали смјештај путем веб-странице или апликације за приватну употребу од:

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, 1 или 2 опција у Б1, ц који су купили / наручили преко интернета у посљедњих 3 мјесеци, тј. 1 (у посљедња 3 мјесеца) у Д1]

[Тип: дозвољено је више одговора, тј. *означите све што се примјењује се*]

а) Предузећа попут хотела или туристичких агенција

Опсег ове могућности одговора покрива резервације смјештаја за приватне потребе од предузећа. То не укључује само хотеле и туристичке агенције, већ и смјештај за одмор купљен од туроператора. Краткорочни смјештај који се изнајмљује онлајн за приватне сврхе, али не за годишњи одмор, такође је у опсегу питања.

б) Приватно лице (нпр. преко Airbnb и сл.)

Опсег ове могућности одговора је покривање услуга превоза у тзв. Колаборативној економији. Обухвата само оне услуге које су извршене уз плаћање приватног лица другој приватног лица.

У већини случајева такве су услуге омогућене путем дигиталних платформи или апликација створених у ту сврху да приватним лицима омогуће дијеле приступ транспортним услугама. Ове платформе дјелују као посредници, окупљајући појединце који су недовољно користили робу или услуге и који желе изнајмити те услуге или робу појединцима.

Најпознатији међународни примјер такве платформе је Airbnb.

Од 2020. само су трансакције колаборативне економије уз плаћања су укључене у мјерење.

Могу се додати национални примјери релевантних интернетских платформи које омогућавају такве трансакције да би се испитанику олакшало разумијевање могућности одговора.

Д10: Да ли сте у посљедња 3 мјесеца купили било коју другу услугу (осим финансијских и осигуравајућих услуга) осим оне која је раније споменута путем веб-странице или апликације за приватну употребу? Опционо. Питање није укључено у национални Упитник.

[Обим: лица која су већ користила интернет у посљедњих 12 мјесеци, 1 или 2 опција у Б1, и који су купили / наручили преко интернета у посљедњих 3 мјесеци, тј. 1 (У посљедња 3 мјесеца) у Д1]

[Тип: потребан је један једини одговор, тј. *један одговор* (бинарни (ДА/НЕ))]

Ова опција одговора није обавезна. Обухвата било коју другу врсту садржаја или услуга купљених путем интернета. Ако је потребно, може се постављати на националном нивоу као отворено питање.

Сав садржај и услуге купљене путем интернета и нису класификоване под претходно наведеним опцијама одговора, нпр. претплате на плаћене услуге у облаку, куповина материјала за е-учење, услуге нутриционисте, тренера, ИТ стручњака, преводиоца нарученог путем интернета, било које врсте здравственог третмана и љепоте (нпр. фризер, педикир, маникир), улаз у фитнес (укључујући групне часове), улаз у базен, улаз у зоолошки врт, фото услуге итд.), учествовање у клађењу и лутрији на мрежи.

Д11: Да ли сте обавили било коју од сљедећих активности преко веб-странице или апликације у приватне сврхе, у посљедња 3 мјесеца?

[Опсег: појединци који су већ користили интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1]

[Тип: дозвољено више одговора, тј. означите све што се односи]

а) Куповина полисе осигурања, укључујући путно осигурање, такође у пакету, на примјер, авионску карту

Ова категорија укључује или куповину или обнављање постојећих осигурања путем интернета директно од осигураника или преко других пружалаца финансијских услуга (на примјер посредника осигурања). То обухвата и покриће животног и неживотног осигурања (нпр. одговорност за моторна возила, друго осигурање возила, осигурање медицинских трошкова, пожар и друга штета за осигурање имовине, осигурање опште одговорности, помоћ итд.).

Осигурања понуђена преко другог сервиса / доброг провајдера (нпр. банка, путничка агенција, авио компанија) као додатак главној служби / добро купљеној (нпр. осигурање торбе која се нуди уз авионску карту, путно осигурање понуђено заједно са авионом, значи осигурања плаћања) укључени су у предмет овог питања.

Опција одговора обухвата не само ситуације у којима је испитаник власник осигурања, већ и шеме помоћу којих се испитаник само придржава онлајн уговора о групном осигурању.

Претплата/ поштовање уговора који комбинују карактеристике осигурања и инвестиционе активности, као што су осигурани планови повезани са јединицама или индексно осигурање, НИСУ укључени у ову опцију одговора, већ у опцију одговора ц) као инвестициону активност..

Опција одговора обухвата само куповину за приватну употребу

б) Узимање позајмице, хипотеке или кредита од банака или других финансијских институција

Ово укључује узимање кредита или хипотеку или кредит кроз банкарске канале, а ван њих преко интернета.

Члан 3 (ц) Директиве 2008/48 / ЕЦ од 23. априла 2008. године о кредитним уговорима за потрошаче дефинише кредитни уговор као "споразум којим повјериоц одобрава или обећава да одобри потрошачком кредиту у виду одложеног плаћања, кредита или другим сличним финансијским смјештајем, изузев уговора о пружању услуга на континуираној основи за услуге или за испоруку роба исте врсте, гдје потрошач плаћа за те услуге или робу током трајања њиховог обезбјеђивања путем рата ". Потрошач може узети кредит у низу сврха, као што је куповина аутомобила, кућног намјештаја, паметног телефона или плаћања рачуна за комуналне услуге или школарине.

Кредити од приватних лица искључени су из опције ове опције, јер се питање односи на пружаоце банака или финансијских услуга. Треба искључити платформе које дјелују као посредници за позајмљивање и позајмљивање новца између приватних лица.

Међутим, оне се требају разликовати од веб-страница финансијских посредника или банака које су укључени у оквиру овог питања (на примјер, веб-странице ентитета као што су Cofidis, Cetelem, Cofinoga итд.)

в) Куповина или продаја акција, обвезница, фондова или друге финансијске имовине

Ова категорија укључује или куповину преко интернета инвестиционих производа од пружалаца личних финансијских услуга (оних са којима постоје постојећи односи) или од других добављача финансијских услуга.

Што се тиче "фондова", овде се мисли на инвестирање и дезинвестирање у пензионе фондове.

Претплата / поштовање уговора који комбинују карактеристике осигурања и инвестиционе активности као што су Планови осигурања повезани са јединицама или Планови осигурања по индексу такође треба укључити у опсег ове опције одговора.

Д11 укључује обављање финансијских активности онлајн, што значи да иницијална акција мора бити обављена на онлајн. У неким случајевима када појединац покреће куповину / наруџбу / обнову итд. било које од финансијских услуга и пролази кроз цјелу процедуру на интернет мрежи, могу постојати ситуације када ће на крају примити нпр. Полису осигурања или кредитни уговор а од њега ће бити потребно да потпише документ и пошаље га (поштом или електронском поштом), овакве ситуације треба да буду укључене у ово питање.

Модуле Е: Интернет паметних уређаја

→ Статистичка јединица: појединци

Овај модул укључује скуп питања о интернету ствари (IoT). На основу постојећих комуникационих технологија попут интернета, IoT представља сљедећи корак ка дигитализацији гдје сви објекти и људи могу бити међусобно повезани путем комуникационих мрежа, и преко приватних, јавних и индустријских простора, и извјештавати о свом статусу и/или статусу околног окружења.

У свом обиму, модул је ограничен на индивидуалну употребу IoT рјешења у контексту приватног живота. То се углавном тиче прихватања рјешења за кућну аутоматизацију (домотика), али и употребе носивих уређаја, рјешења за е-здравство или аутомобила са уграђеном бежичном везом. IoT рјешења се могу повезати са нпр. друге уређаје или системе путем интернета (преко мобилних интернет веза, WiFi) или преко *Bluetooth*-а.

Треба нагласити да употреба паметних телефона, таблета, лаптопа или десктопа није циљ мјерења које се врши у овом модулу, када ти уређаји служе само за приступ интернету, а не за контролу IoT уређаја.

E1: Да ли сте користили за приватне потребе неки од следећих уређаја или система повезаних на интернет?

[Опсег: појединци који су већ користили интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1]

[Тип: дозвољено више одговора, тј. означите све што се односи или е)]

а) Термостат повезан са интернетом, свјетла, додаци или друга рјешења за повезивање са енергијом за ваш дом

Ова опција одговора обухвата коришћење (и даљинског и локалног) уређаја повезаних на интернет за управљање енергијом у кући испитаника. Та рјешења обухватају следеће паметне уређаје или системе повезане са интернетом: термостате, бројила, свјетла, прикључке, енергетске панеле, системе за наводњавање баште итд. Рјешења за паметне куће као што су повезани прозори или ролетне интегрисане у систем који има за циљ оптимизацију потрошње енергије такође су у оквиру ове опције одговора.

б) Кућни алармни систем повезан са интернетом, детектор дима, сигурносне камере, браве на вратима или друга сигурносно/безбједносна рјешења у вашем дому

Ова опција одговора обухвата употребу (и даљинског и локалног) уређаја повезаних на интернет који осигуравају сигурност/сигурност у дому испитаника. То укључује, између осталог, следеће паметне уређаје/системе повезане на интернет: кућне алармне системе, детекторе дима, сигурносне камере, браве на вратима, звона на вратима, повезане излоге или продавнице, детекторе цурења, сензорске подове итд.

в) Кућни апарати повезани са интернетом, попут усисивача робота, фрижидера, рерни, апарата за кафу

Ова опција одговора обухвата све врсте великих и малих уређаја који су повезани на интернет. У опсегу су и кућни апарати (нпр. повезани роботски усисивачи, фрижидери, пећнице, машине за прање судова, апарати за кафу, роботи за кување, машине за прање веша) и опрема за башту (нпр. повезане косилице) која се користи у кући испитаника.

г) Виртуелни асистент у облику паметног звучника или апликације (Google Home, Amazon)

Виртуелни асистент⁶ (или интелигентни лични асистент) је софтвер који може обављати задатке или услуге за појединца на основу вербалних наредби. Неки виртуелни асистенти су у стању да тумаче људски говор и реагују путем синтетизованих гласова. Корисници такође могу постављати питања својим помоћницима, контролисати уређаје за кућну аутоматизацију и репродукцију медија путем гласа, те управљати другим основним

⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Virtual_assistant

задацима као што су е-пошта, тајмери, аларми, листе обавеза и календари уз помоћ вербалних наредби.

Виртуални асистенти се могу интегрисати у многе носаче. Употреба слjedeћег је у оквиру ове опције одговора:

- Виртуелни асистенти у облику паметних звучника као што су Амазон *Alexa/Echo/Computer*, *Google Home*, *Apple HomePod*.
 - Виртуелни асистенти уграђени у мобилни или десктоп оперативни систем доступни у облику апликације (нпр. *Siri*, *Blackberry Assistant*, *Cortana*).
 - Виртуелни асистенти уграђени у паметни телефон независно од оперативног система (нпр. *Vixby*).
 - Виртуелни асистенти уграђени у уређаје (нпр. паметни ТВ), аутомобиле (нпр. *Echo Auto*), носиве технологије.
- Употреба виртуелних асистената као дио понуде платформе паметног живота и забаве од стране телеком провајдера, при чему корисници могу управљати *TradeCast* (ТС) садржајем и паметним кућним уређајима с једног мјеста, користећи гласовне команде, такође је у оквиру ове опције одговора.

Питање истражује о томе како испитаник користи виртуелне асистенте код куће и ван куће. Оно што је у обиму је употреба оних предмета који припадају испитанику (за виртуелне асистенте, када су доступни на паметном телефону испитаника) или његовом/њеном домаћинству (за виртуелне асистенте у облику паметног звучника, који се користе или код куће). или нпр. у приватном аутомобилу).

д) Нисам користио ништа од наведеног

E2: Који су били разлози да ниједан од споменутих уређаја или система повезаних с интернетом не користите у приватне сврхе?

[Опсег: појединци који су већ користили интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1 и "Да" за одговор опција е) у Е1]

[Тип: дозвољено више одговора, тј. означите све што се односи или а)]

Информације о препрекама за усвајање важне су за креаторе политике да би доносили информисане одлуке у вези с програмима развоја интернета ствари. Питања су постављена оним испитаницима који никада нису користили никаква интернетска или паметна кућна рјешења (за енергију, сигурност/управљање сигурношћу, кућне апарате) или виртуелне асистенте.

а) Нисам знао да такви уређаји или системи постоје. Само по себи разумљиво.

Испитаници који не знају за постојање таквих уређаја или система упућују се на питања Е3. Будући да нису свјесни њиховог постојања, немају информацију колико коштају такви уређаји или системи, колико су компатибилни са другим уређајима итд.

б) Нисам имао потребе да користитим повезане уређаје / системе. Само по себи разумљиво

в) Трошкови превисоки

Само по себи разумљиво

г) Недостатак компатибилности с другим уређајима или системима

Ова опција одговора има за циљ да истражи да ли испитаник није користио неки од уређаја или система споменутих у претходном питању због проблема компатибилности. Заиста се може догодити да уређај/систем уведен на тржиште неће бити компатибилан са другом кућном опремом коју испитаник већ користи. Ово може бити препрека појединцима да развију свој екосистем паметне куће.

д) Недостатак вјештина за употребу тих уређаја или система. Само по себи разумљиво

ђ) Бриге за приватност и заштиту података о мени који су генерисани тим уређајима или системима

Разлика у обиму три опције (ф, г, х) лежи у тежини штете која је нанесена испитанику (од кршења „заштите података“ до „питања сигурности“ преведених у физичку штету/здравствени проблем).

Тачка ф) је важна за политике заштите података, у односу на Општу уредбу о заштити података, али и потенцијално законодавство о е-приватности. Покрива питања везана за заштиту података и приватност података.

е) Забринутост за безбједност (нпр. да ће уређај или систем бити хакован)

Опција г) је важна због потребе за подацима о томе како се испитаници осјећају у вези са безбједносним питањима везаним за IoT (нпр. да се уређај може хаковати). Подаци који су „хаковани“ могли би бити измијењени, што би заузврат изазвало проблеме. Међутим, „безбједносна питања“ се разликују од „питања сигурности“, пошто безбједносно питање не доводи до физичког оштећења лица или других објеката.

ж) Забринутост за сигурност или здравље (употреба уређаја или система може довести до несреће, повреде или здравствених проблема)

Опција х) питања сигурности и здравља: ова се опција бави забринутошћу око чињенице да би дотични IoT уређај могао узроковати "физичку штету" појединцу или другом уређају. На примјер, хаковани аутомобил могао би се забити у зид што би представљало "сигурносно питање". Како такви уређаји, према перцепцији испитаника, могу постати опасни из других разлога осим хаковања, нпр. јер је софтвер неисправан, нема интернетске везе или сам уређај може бити штетан (нпр. због излагања електромагнетним пољима која потенцијално могу узроковати здравствене проблеме).

з) Други разлози. Само по себи разумљиво

E3. Да ли сте користили интернет на било којем од сљедећих уређаја у Вашем дому у приватне сврхе?

[Опсег: појединци који су већ користили интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1]

[Тип: дозвољено више одговора, тј. означите свена што се односи]

а) ТВ повезан са интернетом

Употреба свих врста телевизора повезаних с интернетом је у обиму, као што су паметни ТВ или други мање напредни повезани ТВ пријемници, укључујући ситуације у којима је телевизор повезан на мрежу путем *Chromecast*

б) Конзола за игре повезана с интернетом

Употреба свих врста конзола за играње повезаних на интернет је у обиму (нпр. *Wii U*, *PlayStation 4*, *Xbox One*, *Nintendo Switch*).

Играње на мобилним телефонима, таблетима или лаптопима није у опсегу ове опције одговора

в) Кућни аудио систем повезан са интернетом, паметни звучници

Употреба свих врста кућних аудио система повезаних на интернет и паметних звучника је у обиму, укључујући и основне звучнике који се могу повезати преко нпр. *Bluetooth*.

E4. Да ли сте користили било који од сљедећих уређаја повезаних са интернетом у приватне сврхе?

[Опсег: појединци који су већ користили интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1]

[Тип: дозвољено више одговора, тј. означите све на што се односи]

а) Паметни сат, фитнес наруквица, повезане наочаре или слушалице, сигурносни уређаји за праћење, додаци за интернет

Ова опција одговора истражује да ли је испитаник икада користио неки од носивих паметних уређаја повезаних на интернет доступних на тржишту.

То укључује:

Паметни сатови и фитнес наруквице – паметни сат је носиви рачунар у облику ручног сата. Обезбјеђује локални интерфејс екрана осјетљивог на додир за свакодневну употребу, док повезана апликација за паметне телефоне омогућава управљање и телеметрију (као што је дугорочни биомониторинг). У зависности од модела, уређај може да има функције као што

су: дигитално одређивање времена, функција као преносиви медијски плејери, омогућавање биомониторинга, ГПС локација, обезбјеђивање повезивања са другим уређајима, функција као фитнес траке итд.

Apple Watch Series 1 do 6, FitBit, Fossil K, LG Watch, Samsung Gear (различити модели), *Sony Smart Watch* су само неки од примјера брендова тих уређаја који се могу носити.

Повезане наочаре или слушалице са микрофоном – ова ставка покрива све врсте слушалица виртуелне реалности (VR) и проширене стварности (AR) и бежичних слушалица. Бежичне слушалице као што су *Galaxy Buds* и *Apple AirPods* такође треба да буду укључене у ову опцију одговора.

Safety-trackers– Сигурносни уређаји за праћење су мали уређаји са ГПС локацијом који омогућавају праћење положаја некога или нечега. Могу се користити за лоцирање, на примјер, дјеце, старијих рођака испитаника или ствари испитаника (на примјер пакет торбе у случају крађе). Такође се могу користити за лоцирање кућних љубимаца. Све употребе случаја су у оквиру ове опције одговора.

Додатна опрема, одјећа или обућа повезана с интернетом – додаци повезани на интернет укључују предмете попут накита спојеног на интернет (на примјер нарукнице или прстење који имају функције сличне онима у паметном сату).

Паметни телефони се понекад могу схватити као повезани прибор. Међутим, коришћење паметних телефона или других малих преносних рачунара, ако нису повезани с другим носивим уређајем (или дијелом одјеће повезаном с интернетом), НИЈЕ у оквиру ове опције одговора.

б) Уређаји повезани са интернетом за праћење крвног притиска, нивоа шећера, тјелесне тежине (паметне ваге) или други уређаји повезани са интернетом за здравље и медицинску његу.

Ова опција се бави употребом уређаја повезаних на интернет за здравље. Ту спадају рјешења попут интернетских уређаја за праћење крвног притиска, нивоа шећера, тјелесне тежине, осигурање бољег преукупације и други слични уређаји. Ти уређаји би већину времена били повезани са апликацијом за паметне телефоне корисника и слали информације које може прочитати лекар. Употреба хуманоидних робота потпомогнутих умјетном интелигенцијом за помоћ старим особама или дјечи с инвалидитетом такође треба бити класификована овдје. Овдје треба сврстати и употребу повезаних паметних четкица за зубе.

в) Играчке повезане на интернет, попут играчака робота (укључујући и образовне) или лутке

„Повезане играчке“ обично садрже микрофон и звучник и апликацију за обраду података. Иако је неоспорно да ови високотехнолошки уређаји могу да унесу живот у време играња, они често могу изазвати велике проблеме у погледу заштите приватности.

Разлози за укључивање ове опције одговора су забринутост политике у вези са безбједношћу дјецe у контексту коришћења IoT технологија. Нека истраживања су показала да се интерактивне лутке или роботи могу лако хаковати, омогућавајући странцима да учествују у „разговорима“ са дјецом захваљујући уграђеним микрофонима и технологијама за препознавање говора.

Сходно томе, сврха ове опције одговора је да се утврди колико је преовлађујућа употреба IoT уређаја за мању децу на нивоу ЕУ. Обим опције одговора је стога сужен на IoT играчке за мању децу. Коришћење дрoнова или таблета повезаних на интернет за децу са образовним или играчким садржајем није у оквиру ове опције одговора.

г) Аутомобил са уграђеном бежичном интернет конекцијом

Ова опција истражује да ли је испитаник икада користио аутомобил са уграђеном бежичном везом у приватне сврхе. У возилима овог типа повезаност треба широко схватити као засновану на:

- Wi-Fi приступу из сигурносних разлога; Мобилни приступ за сигурносне и шире (нпр. навигација) сврхе. Омогућава функције⁷ као што су:

- управљање мобилношћу (нпр. тренутне информације о саобраћају, помоћ при паркирању у гаражи, оптимизована потрошња горива);

- трговина (куповина роба и услуга у покрету);

- управљање и сигурност возила (нпр. стање возила и подсјетници за сервис, даљинско управљање, пренос података о коришћењу);

- инфотаинмент (нпр. интерфејс паметног телефона, WLAN хотспот, музика, видео, интернет, друштвени медији, мобилна канцеларија);

- помоћ возачу – дјелимично или потпуно аутоматска вожња;

- рјешења за детекцију умора, аутоматско прилагођавање окружења како би возачи били упозорени, медицинска помоћ итд.

Аутомобил се може сматрати повезаним ако је било која од горе наведених функција доступна захваљујући систему уграђеном у возило. У случају да се сличној услузи приступило повезивањем на паметни телефон путем Bluetooth-а и коришћено на самом паметном телефону, ово није у оквиру ове опције одговора.

E5: Да ли сте наишли на неки од следећих проблема са поменутим уређајима или системима повезаним на интернет?

[Опсег: појединци који су већ користили интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1]

[Тип: дозвољено више одговора, тј. означите све на што се односи или само е)]

Питање има за циљ истраживање главних типова проблема с којима се појединац може сусрести приликом коришћења уређаја или система повезаних на интернет. Опције одговора су :

а) Проблеми са сигурношћу или приватношћу (хакован је уређај или систем, проблеми са заштитом информација о Вама и Вашој породици које су генерисали ти уређаји или системи)

Ову опцију одговора треба означити ако је испитаник наишао на било какве проблеме у вези са приватношћу и заштитом личних података или проблеме сигурности података којих је свјестан. Примјери таквих проблема могу бити да је уређај хакован, да су подаци испитаника украдени, неко други је преузео контролу над уређајем итд.

б) Безбједносни или здравствени проблеми (употреба уређаја или система доводи до несреће, повреде или здравственог проблема)

Опцију б) треба означити сигурносним или здравственим проблемима ако су IoT уређаји које је користио испитаник проузрочили било какву "физичку штету" појединцу или другом уређају. На примјер, неисправност функције самовожње (аутопилота), гдје су примарне функције вожње аутоматизоване под неким условима, може узроковати да се аутомобил залети у предмет или пјешака, што представља "сигурносни проблем".

Сигурносни проблеми такође могу настати због чињенице да рониоци хакованог повезаног возила могу изгубити контролу над функцијама као што су: - сјечење мотора; - укључивање или искључивање имобилајзера; - покретање или онемогућавање кочница; - промјена лозинки; - онемогућавање ваздушних јастука.

Безбједносни или здравствени проблеми са IoT уређајима такође могу бити посљедица неисправног софтвера (нпр. ако неисправан софтвер уређаја за праћење здравља може да доведе до погрешног лијечења) или губитка интернет везе. Штавише, употреба самог уређаја може негативно утицати на физичко или ментално здравље његових корисника (нпр. резултирати психичком зависношћу).

в) Потешкоће са коришћењем уређаја (подешавање, инсталирање, повезивање уређаја)

Ову опцију одговора треба означити ако вјештине испитаника нису биле довољне за ефикасно коришћење уређаја, односно ако је испитаник имао проблема са подешавањем, инсталирањем, повезивањем или упаривањем уређаја.

г) Други проблеми (проблеми са повезивањем, проблеми са подршком)

Ову опцију одговора треба означити у случају да је испитаник искусио било какве друге проблеме са коришћеним IoT уређајима или системима.

д) Нисам наишао ни на какав проблем

Ову опцију одговора треба означити ако испитаник није имао проблема са уређајима или системима који се користе.

Модул Ф: Зелени ИКТ

Прикупљање индикатора о зеленим ИКТ је неопходно за политике везане за Европски зелени договор. За прикупљање података за 2022. предложен је ограничен број индикатора, који углавном имају за циљ истраживање: - Информације о навикама рециклирања појединаца/домаћинстава у вези са ИТ опремом која се више не користи; - Информације о значају аспеката одрживости за одлуке о куповини ИТ опреме.

Ф1: Шта сте радили са неким од следећих уређаја када сте их замијенили или их више нисте користили??

[Опсег: појединци који су користили интернет у посљедња 3 мјесеца, тј. 1. опција у Б1]

[Тип: појединачни одговор, тј. за сваку понуђену опцију означите један]

	а) Још увијек је у домаћинству	б) Продат је или поклоњен	в) Одложен је у електронско сакупљање или рециклажу отпада (укључује остављање продавцу да га одложи)	г) Одложен је, али не у електронско сакупљање отпада или рециклажу	д) Није купљен нови или још увек је у употреби	ђ) Друго
а) Мобилни или паметни мобилни	☐	☐	☐	☐	☐	☐
б) Лаптоп или таблет	☐	☐	☐	☐	☐	☐
в) Радна површина или компјутер	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Ово питање истражује праксу испитаника у погледу рада са ИКТ опремом коју више не користи. Будући да се уређаји могу користити заједно или појединачно у домаћинству, није увијек јасно ко је власник уређаја. Осим тога, неко је можда престао користити више од једног уређаја. Стога се од испитаника тражи да размисле о уређају за који се осјећају одговорним и који је недавно постао сувишан. За сваки тип уређаја треба одабрати само једну опцију одговора.

Под "б) Продато је или поклоњено" испитаници би требали укључити продају другим приватним лицима путем веб-странице или апликације (нпр. На *Facebook Marketplace*,

Ebay-у, [национални примјери]) и предузећима, укључујући у оквиру шеме поврата коју нуди произвођач или продавач код којег купац остварује попуст при куповини новог уређаја.

Модул Г: Социо-демографска позадина информације

[Обим: сва домаћинства / сви појединци]

Тип

- Потребан је један једини одговор, тј. Означите само један: Г2, Г5, Г6, Г7, Г8, Г9, Г10, Г14, Г15;
- Квантитативни одговор: Г18, Г16, Г17, Г18, Г19;
- Отворено питање, тј. Потребан је опис (или га је кодирао анкетар): Г3, Г4, Г11, Г12, Г13]

Овај се модул не фокусира на варијабле повезане са ИКТ-ом, већ на позадину или кључне друштвене варијабле како би се резултати ИЦТ варијабли ставили у перспективу са осталим збиркама европских статистика о људима и домаћинствима. Ове позадинске варијабле би требало да омогуће повезивање исхода истраживања са социолошким, демографским и економским позадином посматраних статистичких јединица.

Од истраживања од 2021. надаље, социо-демографске карактеристике позадине одражавају договорене Основне кључне социјалне варијабле укључене у сва Евростатова социјална истраживања у складу с оквирном Уредбом (ЕУ) 2019/1700 о интегрисаној европској социјалној статистици.

За преглед смјерница које се односе на све карактеристике у наставку, погледајте најновије информације **Стандардизоване кључне друштвене варијабле -**

Имплементацијске смјернице Евростата: на јавном Цирца:

<https://circabc.europa.eu/ui/group/7ae14f8a-a604-4657-a32d-404ae53a6f2c/library/ee22f433-47dd-4123-8c63-57968e0db567/details>

и <https://circabc.europa.eu/ui/group/ba0f8e9c-5dc8-4493-8afb-53eb8d0cac21/library/1a0952e0-c4af-4344-a6cb-c32442ae9180/details>

У моделном упитнику, овај модул се убацује на крају истраживања. То је био произвољан избор, модул такође може бити полазна тачка за анкету (у већини случајева, информације ће дјелимично бити доступне из других извора, нпр. регистри или истраживање које укључују питања коришћења ИЦТ-а).

На питања о старости (Г1), полу (Г2), земљи рођења (Г3), земљи држављанства (Г4), образовном постизању (Г5), ситуацији запослења (Г6) и занимању (Г7) треба одговорити појединац (и) који су (били) изабрани унутар домаћинства.

https://en.wikipedia.org/wiki/Connected_car

⁸За више детаља о овој варијабли, молимо погледајте слједећи одјељак.

Питања о пребивалишту (Г12 и Г13), географском положају (Г14) и степену урбанизације (Г15) односе се на домаћинство. Али одговор на нивоу домаћинства мора се подударати с индивидуалним нивоом јер појединци припадају дотичном домаћинству. Генерално, посљедње двије варијабле (Г14 и Г15) не требају бити упућене испитаницима јер НСИ ове податке могу извући из адресе домаћинства. Питања о саставу домаћинства (Г16 и Г17) и приходима домаћинства (Г18) наравно се односе на ниво домаћинства.

ДЕМОГРАФИЈА

Г1: Старост у навршеним годинама

Г1.	Старост у навршеним годинама	
	Година рођења	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	Пролазак рођендана на референтни датум	Да ☐ Не ☐
	Референтни датум ⁹	(DD/MM/YYYY)

„Старост у навршеним годинама“ у вријеме (датум) првог интервјуа је старост на задњем рођендану прије интервјуа.

Од 2021. године, Евростат ће израчунавати варијаблу 'Старост у навршеним годинама' на основу следећих прикупљених категорија:

- 'Година рођења' лица (4 цифре);
- 'Пролазак рођендана' на референтни датум: да ли је лице већ имало свој рођендан те године у вријеме интервјуа? Да/Не
- 'Референтни датум' (ДД / ММ / ГГГГ).

Референтни датум истраживања о употреби ИКТ-а у домаћинствима и код појединаца вријеме је првог разговора.

Категорије '*није изјављено*' или '*није примјењиво*' нису дозвољени; сваки запис података треба садржавати информације за све горе наведене 3 категорије.

У недостатку информација, информације би требале бити уписане у запис података приписивањем највјероватније вриједности.

Извјештавање о квалитету које се односи на варијаблу 'старост у навршеним годинама' треба садржавати податке о броју записа за које се приписују подаци о старости у навршеним годинама.

Референтно питање

У случају да се тражи рођендан у вријеме интервјуа, препоручују се следећа питања: "Која је ваша година рођења? Јесте ли већ имали свој рођендан ове године? "

⁹Референтни датум је вријеме првог интервјуа (ДД / ММ / ГГГГ).

Г2: Пол

Г2.	Пол	Мушки ☐	Женски ☐
-----	-----	-----------------------------------	------------------------------------

Само 'Женско' и 'Мушко' су шифрирани: не постоји категорија 'интер-сексуална'.

Варијабла „Пол“ односи се на биолошке и физиолошке карактеристике које дефинишу лице да буде „Женско“ или 'Мушко'. Стога, у случају националног закона који захтијева трећу категорију (нпр. њемачка: 'Разнолико'), ову врсту одговора треба прекодирати на адекватан начин да би само 'Женско' или 'Мушко' коришћењем имена или других помоћних варијабли као што су подаци из административних података или самопроглашени пол. Усмене / писане информације које је дао испитаник такође могу бити корисне, попут описа „његове / њене“ професионалне активности.

У случају да биолошки пол лица није познат, информације би требале бити замијењене или административним полом (административни подаци) или самопроглашеним полом (подаци анкете).

За пренос података Евростату категорије 'није изјављено' и 'није примјењиво' нису дозвољени за варијаблу 'Секс'. Током прикупљања података могу се користити додатне категорије које се сматрају потребним на националном нивоу, али сваки запис података који вриједи за пренос мора садржавати информације о полу лица на које се односи. У недостатку информација, информације би требале бити уписане у запис података приписивањем највјероватније вриједности.

Извјештавање о квалитету које се односи на варијаблу „Пол“ требало би да садржи информације о броју записа у којима се пол импутира.

Референтно питање

Зависно о начину прикупљања података или доступности информација из административних извора, обично неће бити потребно директно питати испитанике. У случају када ове информације треба директно поставити испитаницима, препоручено питање је: "Који је ваш пол?"

ДРЖАВЉАНСТВО И МИГРАНТСКА ПОЗАДИНА

Г3: Држава рођења

Г3.	Држава рођења Земља уобичајеног пребивалишта мајке лица у тренутку порођаја, према тренутним националним границама (а не према границама које су постојале у тренутку рођења)	☐ ☐ или други SCL GEO код ¹⁰ или „Рођени странци, али земља рођења непозната“
-----	---	--

¹⁰ Списак земаља дефинисан је према Евростатовој листи стандардних kodova (SCL) GEO:
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CL_GEO&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC (Engleska verzija).

Држава рођења појединца дефинисана је као земља **уобичајено пребивалиште** (у тренутним границама) мајке лица у тренутку порођаја.

Подаци о земљи рођења користе се за разликовање становника који су рођени (рођени у земљи која извјештава) и рођени у иностранству (рођени у земљи која није држава која извјештава).

Држава рођења појединца треба бити кодирана према попису земаља дефинисаним у Евростатовој листи стандардних кодова (SCL) ГЕО доступној овдје:
http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=CL_GEO&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC.

Информације о земљи рођења треба добити према тренутним националним границама, а не према границама које су постојале у тренутку рођења (за ову варијаблу се неће користити уноси попут Чехословачке, Југославије итд.).

Детаљније информације о локалитету могле би бити потребне ако су се границе државе промијениле. Када се подаци прикупљају интервјуом, испитанику се могу поставити додатна питања. Када се подаци изводе из административних регистара, теже је осигурати да се слиједи дефиниција. Ако у регистру постоје детаљни подаци о уобичајеном пребивалишту мајке, земљу рођења треба прекодирати тако да буде кодирана према тренутним националним границама.

Посебна пажња потребна је у случајевима када су се државне границе промијениле и / или када су се претходно постојеће земље подијелиле у двије или више нових земаља. Као што је наведено у попису препорука УНЕСЕ 202011 (пар. 651), лице се не би смјело сматрати рођеном у странци (тј. евидентирано као рођено у земљи која није земља која извјештава) само зато што су се промијениле државне границе државе рођења. Сљедећи важан изузетак од општег правила разматрања тренутних граница могао би постојати: лица чије је уобичајено пребивалиште мајке у вријеме његовог / њеног рођења било дио стварне државе поријекла тог лица (нпр. Како је наведено / њено држављанство или тренутно пребивалиште), али више није због промијењених граница. У овом случају се држава рођења изузетно може набројити на границама у вријеме рођења.

Земља рођења лица које је рођено током мајчина краткотрајног посјета држави која није њена земља *уобичајено пребивалиште*, би требала бити држава у којој је мајка имала своје мјесто *уобичајено пребивалиште*. Само ако подаци о мјесту *уобичајено пребивалиште* мајке у вријеме рођења није доступно, треба навести мјесто гдје се родило.

Референтно питање

У случају да су информације доступне из административних извора, можда неће бити потребно директно питати испитанике. Када ове информације треба поставити испитаницима, препоручено питање је: "У којој сте земљи рођени?" У ситуацијама (нпр. Одређене земље или регије) у којима ово питање можда не обухвата на одговарајући начин податке о мјесту уобичајеног пребивалишта мајке појединца у тренутку порођаја, треба поставити сљедеће питање: "Која је држава уобичајеног пребивалишта твоја мајка у вријеме кад си се родило?"

Г4: Држављанство

Г4.	Држава држављанства	☐ ☐ или други SCL GEO код ¹ , "Без држављанства" или "Страно држављанство, али земља непозната"
-----	---------------------	---

Варијабла извјештава о земљи главног држављанства лица. „Држављанство“ се дефинише као посебна правна веза између појединца и његове државе, стечена рођењем или натурализацијом, било изјавом, избором, браком или другим средствима у складу са националним законодавством.

Подаци о земљи главног држављанства користе се за разликовање национални грађани (појединци који имају држављанство земље која извјештава), страних грађана (појединци који имају држављанство државе која није држава која извјештава) и апатрид лица.

Лице са два или више држављанства распоређује се у само једну државу држављанства, која се одређује према сљедећем редослиједу приоритета:

1. Ако је једно од држављанстава лица земља која извјештава, то ће се евидентирати као земља главног држављанства;
2. Ако лице нема држављанство државе која извјештава, већ једне друге државе чланице, то ће се евидентирати као главно држављанство тог лица.
3. Ако лице нема држављанство државе која извјештава, већ вишеструко држављанство других држава чланица, лице може одабрати које ће се њено / њено држављанство ЕУ евидентирати;
4. Ако лице нема држављанство било које државе чланице, лице може одабрати које ће се њезино држављанство евидентирати.

Ако подаци о земљи држављанства лица нису доступни (нпр. у случају да су информације добијене из административних извора), држава која извјештава може одредити која држава држављанства ће се додијелити.

Земљу држављанства лица треба евидентирати према сљедећим категоријама:

- Земља главног држављанства (према горе наведеном правилу и према SCL GEO листи¹²);
- Без држављанства;
- Страно држављанство, али земља непозната.

Категорија 'држава главног држављанства'(SCL GEO код) такође се може користити за пренос података о' признатим недржављанима '. Признати недржављанин је лице које није држављанин државе која извјештава нити било које друге државе, али која је успоставила везе с том државом која укључују нека, али не сва права и обавезе пуног држављанства. Већина ових лица била су држављани бившег Совјетског Савеза која живе у балтичким

државама и који имају стално пребивалиште у тим земљама, али нису стекли ниједно друго држављанство. Препознати недржављани нису укључени у број грађана Европске уније (ЕУ).

Информације о земљи главног држављанства треба добити у складу са тренутним административним статусом / правном ситуацијом појединца.

Ако подаци о земљи држављанства лица нису доступни (нпр. у случају да су информације добијене из административних извора), држава која извјештава може одредити која држава држављанства ће се додијелити.

Категорија 'анатрид' одговара лицу без признатог држављанства државе.

Референтно питање

У случају да су информације доступне из административних извора, можда неће бити потребно директно питати испитанике. Када ове информације треба поставити испитаницима, препоручено питање је: "Које је ваше држављанство?"

ОБРАЗОВАЊЕ И ПОЗАДИНА

Г5: ниво образовног нивоа

Г5.	Ниво образовања (највиши степен образовања успјешно завршен) према Међународној стандардној класификацији образовања (ISCED2011): (означите само један)	КОД који се преноси
	Нема формалног образовања [ISCED 0]	☐ 0
	Основно образовање [ISCED 1]	☐ 1
	Ниже средње образовање [ISCED 2]	☐ 2
	Средње образовање [ISCED 3]	☐ 3
	Пост-средње нетерцијарно образовање [ISCED 4]	☐ 4
	Терцијарно образовање кратког циклуса [ISCED 5]	☐ 5
	Бацхелор, Дипломирани или еквивалентни ниво [ISCED 6]	☐ 6
	Мастер или еквивалентни ниво [ISCED 7]	☐ 7
	Докторски или еквивалентни ниво [ISCED 8]	☐ 8

Степен образовања појединца је успјешно завршен највиши ниво образовања, успјешан завршетак образовног програма који је потврђен признатом квалификацијом (или акредитивом), тј. квалификацијом коју су службено признале релевантне националне образовне власти или која је призната као једнака другој квалификацији формалног образовања.

Појам **ниво успјешно завршен** морају бити повезани са добијањем сертификата (или дипломе повезане са одређеним формалним образовањем). Евростат препоручује свим истраживањима у домаћинствима да користе "дипломски приступ" при прикупљању података о образовном нивоу, нпр. Питати о добијеној дипломи. У случајевима када нема сертификације (нпр. у основном образовању), успјешно завршавање мора бити повезано са пуним присуством или стеченим надлежностима за приступ вишем нивоу. Лица која

нису завршила студије (напуштене) треба да буду кодиране према највишем нивоу који су успешно завршили. У том погледу, ниво образовања одговара највишем нивоу који је успјешно завршен на љествици класификације ISCED.

Да би се добили упоредиви подаци за различите земље, нивои образовања класификовани су према UNESCO-овој Међународној стандардној класификацији образовања - од 2014. ISCED 2011 ће се примјењивати у свим анкетама ЕУ.

За сва питања у вези са мјерењем образовног постигнућа, детаљнијим информацијама и савјетима, **заједничка публикација UNESCO-овог института за статистику, OECD-а и Евростата, ISCED 2011 Оперативни приручник** (Смјернице за класификацију националних образовних програма и сродних квалификација) треба погледати¹³:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-06-14-246>.

У сврху усклађености са основним варијаблама Евростатових социјалних истраживања, информације о нивоу образовања треба преносити према ISCED 2011 кодовима: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8, како су представљени у колону у крајњем десном дијелу таблице Г5.

Главни алат који ће се користити за кодирање образовног постигнућа јесте национално ISCED интегрисано мапирање (припремљени у свакој земљи по статистичким студијама). Ово мапирање класификује у ISCED-у све националне образовне програме и формалне квалификације (образовање). Заједничке смјернице Евростат-OECD-а о мјерењу националног образовања у анкетама домаћинства доступне су овдје:

<https://circabc.europa.eu/w/browse/c2dc65ad-5163-4935-b0c2-e5ea1f44929b>.

У земљама у којима образовни програми, посебно они који припадају ISCED нивоима 1 и 2, не воде до квалификације, можда ће се умјесто тога можда морати користити критеријум пуног похађања програма и уобичајеног приступа вишем нивоу образовања. При одређивању највишег нивоа треба узети у обзир и опште и стручно образовање. Ако је Лице успјешно завршило више од једног програма на истом ISCED нивоу, треба обавијестити о најновијој квалификацији (види ISCED2011, § 87). Лица која су похађала, али нису успјешно завршиле формални програм образовања, требале би бити кодиране према највишем нивоу формалног програма који су (претходно) успјешно завршиле.

Квалификације из „старих“ образовних програма (које више не постоје) треба класификовати на основу њихових карактеристика у тренутку завршетка.

У случајевима када нема сертификације (нпр. у основном образовању), успјешно завршавање мора бити повезано са пуним присуством или стеченим надлежностима за приступ вишем нивоу. Лица која нису завршила студије (напуштене) треба да буду кодиране према највишем нивоу који су успешно завршили.

Сва питања о примјени ISCED

¹³Детаљан опис класификације доступан је и на веб-страници UNESCO-овог института за статистику: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.

-а у анкетама могу се упутити националном ISCED-овом координатору који је номинован у свакој земљи да би се осигурала кохерентност варијабле „ниво образовања“ у различитим изворима.

Референтно питање

Препоручује се „приступ дипломи“ гдје се испитаници питају о својим дипломама, а не о степену завршеног образовања. За детаље о „приступу дипломи“ погледајте заједничке смјернице Евростата и ОЕСД-а о мјерењу образовног постигнућа у анкетама домаћинстава. Алтернативно, питања у вези с овом варијаблом државе би требале формулисати на начин да се концепт нивоа образовања (квалификација која је службено призната од стране релевантних националних образовних власти или која је призната као еквивалент другој квалификацији формалног образовања) опише као потпуно што је могуће. То се може постићи навођењем програма / квалификација формалног образовања (или њихових категорија).

УЧЕШЋЕ НА ТРЖИШТУ РАДА

СТАТУС ГЛАВНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ (СТАТУС ЗАПОСЛЕЊА)

Г6: Статус главне активности (само дефинисан)

Г6.	Статус главне активности (сам дефинисан) (означите само један)	
	Запослен/а	☐
	Незапослени	☐
	У пензији	☐
	Не може радити због дуготрајних здравствених проблема	☐
	Студент (не у радној снази)	☐
	Испуњавање домаћих задатака (Домаћица)	☐
	Обавезна војна или цивилна служба (ако је примјењиво)	☐
	Остало	☐

Од 2021. године, сва истраживања у вези са социјалном статистиком морају садржавати низ детаљних питања за процјену радне ситуације или радног статуса једног лица. Ова варијабла се односи на ону испитаника **властита перцепција** његовог / ње **тренутни статус главне активности**.

Статус активности не односи се само на друштвено релевантне категорије које категоризују учешће на тржишту рада, већ и на категорије социјалног статуса лица којима запошљавање није главна активност. Не примјењује критерије одређеног концепта, нпр. учествовање на тржишту рада како га дефинише Међународна организација рада (ILO)14. Једно лице може посматрати више од једног статуса активности, али треба пријавити само онај најважнији (концепт „претежног статуса“). Главни статус односи се на „тренутну ситуацију“, тј. Ситуацију у тренутку интервјуа. Подразумијева да се узимају у обзир све коначне промјене у ситуацији активности. На примјер, ако је лице изгубило посао или се

¹⁴Видите http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/EU_labour_force_survey_-_methodology

недавно повукла или се статус активности промијенио, тада је ситуација **од тренутка разговора** треба пријавити.

Основна дјелатност је **самопроцјена** испитаник и изабрана категорија требају на одговарајући начин описати како лице углавном себе доживљава. Релевантне категорије међу којима можете изабрати унапријед су дефиниране на попису (види горњу изјаву о питању). Категорије се логички међусобно не искључују и немају хијерархијски поредак.

Резултати су врло осјетљиви на начин имплементације варијабли, посебно у питањима сročења и категоријама сročења или редослиједа. Информације се не би смјеле добијати из других извора и требале би се прикупљати помоћу једног питања.

Све категорије које представљају статус активности морају бити представљене испитанику. Редослијед или број категорија не би се требао мијењати; да би се добили упоредиви резултати мора бити исти у свим анкетама.

Самоперцепција значи да ће варијабла обухватити како људи себе доживљавају, а не како испуњавају одређене објективне критеријуме. Тамо гдје се примјењује више од једног статуса, испитаник ће одабрати категорију која најбоље описује његову ситуацију. Не постоје посебни критеријуми за утврђивање, али може се одабрати статус / активност за коју је провео већину свог времена.

У случајевима када испитаници не могу спонтано одабрати једну категорију, посебно када се на њих односи неколико категорија, анкетар може пружити помоћ за појашњење. РАРИ упитник може дати објашњења (по могућности у додатку). Не би требало давати конкретне приједлоге који помажу у избору категорије, већ само објашњења о одговарајућим изборима категорије. У принципу, не постоји погрешан задатак, то зависи само о самоперцепцији испитаника:

Испитаници се могу сматрати '*запослен*' без обзира на њихов службени статус на тржишту рада, радно вријеме или врсту прихода. Они могу паралелно тражити и други посао. На њих се могу примјењивати и друге категорије све док запослење сматрају својом главном дјелатношћу. Супротно томе, лица која би одабрала други статус главне активности такође могу бити у радном односу. На примјер, многи људи који би себе сматрали редовним студентима или углавном '*испуњавање домаћих задатака*' могу имати посао. У том случају могу се сврстати у одговарајућу категорију. Испитаници који помажу у породичном послу, чак и ако је неплаћен, могу се сматрати запосленима.

- Испитаници себе могу видјети као '*незапослен*' без обзира на службени статус или регистрацију код јавне агенције за запошљавање. Незапослена лица такође могу имати мањи посао док траже главни посао.
- Испитаници се могу сматрати '*у пензији*' ако примају пензију или ако су напoкон престали радити или одустали од посла због старости или здравственог стања везаног за старост. Ипак, могли би радити нпр. На мањем послу. Лица у пријевременој пензији које нису повезане са здравственим проблемима такође могу одабрати ову категорију.

Лица која нису навршила старосну границу за одлазак у пензију, али због здравствених разлога или инвалидитета не могу радити дуже или неодређено вријеме, могу одабрати категорију '*неспособан за рад због дуготрајних здравствених проблема*'. Независно је од

- користи коју добијају. Лица која су у пријевременој пензији из здравствених разлога могу одабрати ову категорију ако се радије не сматрају пензионерима.
- Испитаници који су у различитим облицима стручног образовања или оспособљавања које се (дјелимично) одвија на радилишту могу себе сматрати запосленима. Ово се односи и на шегрте, као и на плаћене приправнике или приправнике, који се могу сматрати запосленима, док се лица која имају неплаћено образовање на радном мјесту могу сврстати у категорију '*студент, ученик*'.
- Испитаници који себе углавном доживљавају као домаћица или муж /супруг могу одабрати категорију '*испуњавање домаћих задатака*' чак и ако имају посао, примају пензију или су у пензији. Категорија '*испуњавање домаћих задатака*' укључује све активности потребне за вођење приватног домаћинства, укључујући одгајање дјеце.
- Лица која не могу одабрати једну од представљених категорија статуса активности могу одабрати категорију '*Остало*'. То могу бити нпр. волонтери или углавном неактивна лица или лица која имају посао и / или испуњавају домаће задатке.
- Испитаници на породилском или родитељском допусту могу себе сматрати и као '*запослен*' или као '*испуњавање домаћих задатака*'.

Након прикупљања података, категорије се могу груписати у друге сврхе (нпр. ширење или анализа). Категорија '*Обавезна војна или цивилна служба*' можда се неће примјењивати у свим земљама и у овом случају може се одустати. Категорија '*Остало*' треба понудити испитанику само ако не може одабрати једну од предложених категорија. У PAPI је неизбјежно понудити ову категорију одмах.

Варијабла се односи на **тренутни статус**, тј. не треба спомињати референтни период.

Категоризација је само дефинисана и не може се мијењати због провјере вјеродостојности или из било којег другог разлога (исправке / импутације), осим поновним преузимањем од испитаника.

Питање Г6 је филтер за питања **G7, G8, G10 и G11**.

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПОСЛА И КОНТИНУИТЕТ КАРИЈЕРЕ И ПРЕКИДИ

G7: Статус запослења на главном послу

Само за испитанике који су одговорили са "да" на "запослени" на питање Г6

G7.	Статус у радном односу на главном послу (означите само један)	
	Самозапослена лица са запосленима	☐
	Самозапослена лица без запослених	☐
	Запосленик	☐
	Породични радник (неплаћен)	☐

Ово питање које није потпуно ново у анкети, има за циљ процјену радне ситуације испитаника. Мета 'запослено лице¹⁵' филтрирано је претходним питањем Г6. Варијабла се односи на **главни посао** запослена лица, гдје израз 'посао' користи се у односу на запошљавање, наиме тренутни главни посао људи на послу.

Један посао је скуп задатака и задатака који се обављају за једну економску јединицу. Лица могу имати један или више послова. За запосленике се сваки уговор може сматрати засебним скупом задатака и дужности, а тиме и засебним послом. Они који се samozапосљавају имаће онолико послова колико и економске јединице које посједују или су сувласници, без обзира на број клијената који су опслужени. У случајевима вишеструког задржавања посла, главни посао је онај који се обично ради са најдужим сатима, како је дефинисано међународним статистичким стандардима о радном времену.

Варијабла се заснива на Међународној класификацији статуса запослења (ICSE-93)¹⁶. ICSE класификује послове с обзиром на врсту (експлицитног или имплицитног) уговора о раду. Основни критеријуми на којима се заснива класификација и дефинисање њених група су врста економског ризика, укључујући снагу везаности између лица и посла, те врсту влашћења над објектима и осталим радницима који постоје. Према основним критеријумима економског ризика и ауторитета који стоје у основи ICSE-а и фокусирајући се на облике запошљавања релевантне у европском контексту, дефинисани су сљедећи статуси. Допуњени су неким примјерима који олакшавају сврставање у статусну категорију није увијек једноставно.

Самозапослена лица са запосленима дефинишу се као лица која раде у свом послу, професионалној пракси или на фарми у сврху остваривања профита који произлазе из произведене робе или услуге и које запошљавају најмање још једно лице.

Примјери могу бити:

- Лица која брину о једном или више дјете које нису своја / приватно и која прима плату за ову услугу треба сматрати samozапосленим, осим када ради код једног послодавца и прима права из радног односа од тај послодавац; у том случају њега / њу треба сматрати запосленим.
- Фрилансери би уопштено требало класификовати као samozапослене. Међутим, у ситуацијама када слободњак ради код једног послодавца и од тог послодавца прима права из радног односа (нпр. Регрес), он / она би требао бити класификован као запосленик.
- Лица која држе приватне сатове треба сматрати samozапосленим ако је директно плаћа од својих ученика.

¹⁵Подаци о томе да ли је лице запослено одређују се главно дефинисаном активношћу (питање Г6) за истраживање о употреби ИКТ-а у домаћинствима и од стране појединаца, а не према дефиницији ИЛО-а, као што је то случај са ЕУ -ЛФС.

¹⁶Међународна стандардна класификација статуса запослења тренутно се ревидира на нивоу МОР-а. Варијабла ће се ревидирати након што одобрена ревидирана класификација.

- Чланове произвођачких задруга треба сматрати samozапосленима. Ови чланови учествују равноправно са осталим члановима у одређивању организације производње, рада, продаје и / или улагања у погон.

Самозапослена лица са запосленима дефинишу се као лица која раде у свом послу, професионалној пракси или на фарми у сврху остваривања профита који произлазе из произведене робе или услуге и које запошљавају најмање још једно лице.

Конкретно, примјери могу бити:

- У ову категорију треба сврстати људе који ангажују само чланове своје породице или приправнике без плаћања. То укључује пољопривреднике који само користе помоћ чланова породице.
- Ако задруга има запосленике (нпр. књиговођу), чланове задруге треба сматрати 'самозапосленим лицем без запослених' јер је задруга као институција (а не било који од њених чланова) послодавац.
- Жена која приватно брине о једном или више дјеце која нису своја и која прима плату за ову услугу је samozапослена.
- Слободњак треба бити класификован као samozапослен, иако се лице које је неко вријеме редовно задржано од стране једног послодавца може сматрати запослеником.

Запослени дефинишу се као лица која раде код јавног или приватног послодавца на основу писменог или усменог уговора и које примају готовину или у природи. Ово плаћање у готовини или у природи није изравно зависан о приходу јединице за коју раде. Припадници оружаних снага такође су укључени ако су дио циљане популације анкете. Запослени обично раде под директним надзором или у складу са смјерницама које поставља организација или предузеће послодавца.

Примјери могу бити:

- Члан породице (син или кћер, на примјер), који ради на породичној фарми и прима редовну новчану плату, класификује се као запосленик.
- Лице које брине о дјечи других у свом дому класификује се као запосленик ако су му за то плаћене локалне власти (или било која друга јавна управа) и ако не донесе никакву одлуку која утиче на предузеће (нпр. распоред или број дјеце), али би га требало класификовати као samozапослене ако то ради приватно.
- У случају да је задруга запослила раднике и ти радници имају уговор о раду који им даје основну накнаду (која није изравно зависна о приходу задруге), ти радници су идентификовани као запосленици задруге.
- Шегрте или приправнике који примају накнаду треба сматрати запосленима.
- Свештеници (било које врсте религије) сматрају се запосленима.
- Дежурни или повремени радници класификују се као запослени или samozапослени, зависно о специфичним карактеристикама њиховог радног односа. Предуслов да

бисте се сматрали samozапосленима који нуде свој рад или услуге је властито пословање или професионална пракса.

Породични радници (неплаћени) су лица која помажу другом члану породице да води фарму или неки други посао, под условом да се не сматрају запосленима. Стога можда неће добити неку врсту накнаде за свој рад у породичном предузећу, јер би се тада сматрали запосленима.

Ова категорија укључује:

- Рођаци који раде у породичном предузећу или на породичној фарми без плате. То укључује нпр. сина или кћер који раде у родитељском послу или на родитељској фарми без плате или супругу која помаже свом мужу или обрнуто у његовом послу без примања било какве плате.
- Чланови породице који помажу помажу не морају живјети директно у истом домаћинству или на истом мјесту. Укључени су и рођаци који живе негдје другдје, али долазе да би помогли у послу, нпр. Током сезоне жетве, без новчане накнаде или врсте ако референтни период лежи у тој сезони.
- Ако рођак прими било какву накнаду (укључујући бенефиције у природи), статус запослења треба бити шифриран као „запослени“.

Категорија '*Није примјењиво*' покрива незапослена лица која се огледају у филтеру представљеном питањем Г6.

Питање Г7 је филтер за питање Г9.

Г8: Радно вријеме НЕОБАВЕЗНО

Само за испитанике који су одговорили са "да" на "запослени" на питање Г6

Г8.	Главни посао с пуним или непуним радним временом (сам дефиниран) (НЕОБАВЕЗНО) (означите само један)	
	Пуно радно вријеме	☐
	Посао са скраћеним радним временом	☐

Мета 'запослена лица'¹⁷ филтрирано је претходним питањем Г6.

Варијабла се односи на главни посао запослена лица. Овај главни посао може бити посао са пуним или непуним радним временом. Разлика би се требала заснивати на властитој перцепцији испитаника која се односи на уобичајене сате одрађене на главном послу.

Израз 'посао' користи се у односу на запослење. Један посао је скуп задатака и задатака који се обављају за једну економску јединицу. Лица могу имати један или више послова. За запосленике се сваки уговор може сматрати засебним скупом задатака и дужности, а тиме и засебним послом. Они који се samozапосљавају имаће онолико послова колико и економске јединице које посједују или су сувласници, без обзира на број клијената који су опслужени. У случајевима вишеструког задржавања посла, главни посао је онај који се обично ради са најдужим сатима, како је дефинисано међународним статистичким стандардима о радном времену.

¹⁷Види фусноту 7.

У анкетама домаћинстава, разлика између посла са пуним и непуним радним временом треба правити на основу самопроцјене коју је дао испитаник. Ако овај одговор не дође спонтано од испитаника, могу се дати слједеће смјернице:

Лица у **хонорарни посао** ради мање од упоредивог радника са пуним радним временом који има посао истог занимања и исте локалне јединице¹⁸. За лица која не могу упоређивати радно вријеме јер нпр. раде сама, мјерило је група људи који раде у истом занимању и истој грани индустрије.

Барем четири седмице, а идеално би било три мјесеца **референтни период**. Не смију се узимати у обзир седмице изостанака због нпр. празника, одмора или штрајкова. У случају врло нередовног радног времена или посла који је тек започет, просјек за посљедње четири седмице или уговорно вријеме може се користити као замјеник.

Радни сати обухватају

- вријеме спроведено на радном мјесту, што значи мјесто на којем се обично обављају радни задаци и дужности, и
- вријеме које се користи за обављање радних задатака ван радног мјеста, чак и ако нису директно плаћени. То укључује рад наставника ван учионице. Броје се само сати главног посла.

Вријеме дежурства рачуна се само ако се проводи на радном мјесту или подразумева велика ограничења за запослено лице. Главна пауза за оброк не рачуна се као радно вријеме чак и ако се спроводи на радном мјесту. Вријеме путовања за службена путовања рачуна се, али не и вријеме путовања на посао. Вријеме обуке рачуна се као радно вријеме ако је унутар радног времена, које захтијева послодавац или је директно повезано с главним послом. Изостанци током радног времена из личних разлога не рачунају се као радно вријеме. Радно вријеме фармера за производњу за властите потребе не рачуна се као радно вријеме.

Категоризација на пуно или непуну радно вријеме само се процјењује и не може се мијењати због провјере вјеродостојности коришћењем података о уобичајеном радном времену наведеним негдје другдје, осим потврђивањем података које је сам дао испитаник. Једнообразне корекције нису прикладне јер се типична количина радника с пуним радним временом може разликовати између филијала, локалних јединица итд. Самопроцјена испитаника може се сматрати поузданијим начином прикупљања ових података.

Ако испитаник има неколико послова, главни посао је онај на којем испитаник обично ради највише сати.

Г9: Трајност главног посла НЕОБАВЕЗНО

Само за испитанике који су на питање Г7 одговорили са "да"

Трајност главног посла (НЕОБВЕЗНО) (означите само један)
--

¹⁸Слиједећи дефиницију 81^{ст} Међународна конференција рада, лице које ради са скраћеним радним временом обично ради мање сати од упоредивог радника са пуним радним временом. Разлика се односи на радно вријеме које лице обично ради на главном послу с обзиром на дуги референтни период. Карактеристике самодефиниције значе да је на испитанику да одлучи да ли је његов главни посао у контексту његове / њене професије или предузећа пун или хонорарни.

Г9.	Стални посао	☐
	Уговор на одређено вријеме	☐

Ова варијабла се односи на **тренутни посао** ако се испитаник изјаснио да је дотични 'запосленик' Г7.

У већини земаља већина послова заснива се на писменим уговорима о раду. Међутим, у неким земљама такви уговори постоје само за одређене случајеве (на примјер у јавном сектору, за шегрте или за друга лица која пролазе одређену формалну обуку у предузећу).

Варијабла разликује да ли уговор о главном послу има ограничено трајање, тј. посао ће престати након унапријед одређеног периода или је то трајни уговор без одређеног завршетка. Варијабла се односи на главни посао.

Важан је уговорни аранжман (или неформални или вербални аранжман) радног односа, а не очекивање да би испитаник могао изгубити посао, његов / њезин план да га напусти, његова / њена жеља да остане или вјероватноћа остати тамо трајно.

Израз 'посао' користи се у односу на запослење. Један посао је скуп задатака и задатака који се обављају за једну економску јединицу. Лица могу имати један или више послова. За запосленике се сваки уговор може сматрати засебним скупом задатака и дужности, а тиме и засебним послом. У случајевима вишеструког задржавања посла, главни посао је онај који се обично ради са најдужим сатима, како је дефинисано међународним статистичким стандардима о радном времену.

Посао с уговором на одређено вријеме или споразумом престаће или након временски одређеног времена (до познатог датума) или након периода који није унапријед познат, али унаточ томе дефинисан објективним критеријима, као што је завршетак распоред или период одсуства запосленика који је привремено замењен.

Посао с уговором који нема такав унапријед дефинисани крај рачуна се као трајан.

Сезонски радници броје се као да имају уговор на одређено вријеме, као и лица која имају уговор на пробни рад.

За раднике агенција за привремено запошљавање категоризација зависи о врсти уговора с агенцијом за запошљавање. Они се рачунају као да имају сталан посао само ако постоји уговор о раду на неодређено вријеме са агенцијом за запошљавање.

У ове групе треба укључити:

- лица са сезонским послом;
- Лица ангажована од стране агенције за запошљавање или предузећа и ангажована код треће стране ради обављања „радне мисије“ (осим ако не постоји уговор о раду на неодређено вријеме са агенцијом за запошљавање или предузећем);
- Лица са одређеним уговорима о обуци. Ако не постоји објективни критеријум за престанак посла или уговора о раду, они би се требали сматрати трајним или неограниченим трајањем;

- Овдје је стварно запослење временски ограничено споразумом - не да је испитаник, на примјер, размишљао о престанку рада како би путовао или похађао факултет. Студенти који имају послове које намјеравају задржати само док студирају, стога нису на временски ограниченом послу;
- Испитаници који имају уговор о обављању свог посла, који се може обновити, на примјер, једном годишње, требају бити кодирани према томе сматрају ли сами испитаници свој посао неограниченим трајањем или не;
- Уговор за пробни рад када се уговор аутоматски завршава на крају пробног периода, због чега је потребан нови уговор ако лица и даље буде запослена код истог послодавца, сматра се „привременим послом“.

Ако испитаник има неколико послова, главни посао је онај на којем испитаник обично ради највише сати. Категорија „Није примјетиво“ обухвата незапослена лица.

Г11: Занимање у главном послу

Само за испитанике који су одговорили са "да" на "запослени" на питање Г6

Г11.	Занимање у главном послу	
	1. < описати > <Пријенос свих двоцифрених занимања ISCO-08 обавезно . Поред тога, пренос: ИЦТ професионалца / не-ИЦТ професионалца; Физички радник / не-физички радник >	☐ ☐ SCL ISCO-08 Двоцифрени

Мета 'запослено лице¹⁹' филтрирано је претходним питањем Г6.

Варијабла се односи на главни посао запослено лице. Један посао је скуп задатака и задатака који се обављају за једну економску јединицу. Лица могу имати један или више послова. У случају више послова, главни посао треба бити онај у којем се обично ради највећи број сати. Ако се одржава или је било више послова, главни посао требао би бити онај у којем се обично ради највећи број сати. Погледајте питање Г6 за више објашњења о 'главни посао'.

У анкети о употреби ИКТ-а код појединаца и домаћинстава, ово питање састоји се од двије ставке. Прва ставка састоји се од описа главних задатака у смислу два појма: ИКТ или не-ИКТ професионализам и ручни радник у односу на не физичког радника. Друга, од сада обавезна у свим еуропским социјалним анкетама, састоји се у биљежењу занимања на главном радном мјесту према ISCO-08 класификацији (двоцифрени ниво је обавезни ниво детаља за ИЦТ истраживање).

Међународна стандардна класификација занимања, верзија 200820 (ИСЦО-08) групише или класификује послове према сличности задатака и задатака преузетих на послу. У резолуцији Међународне организације рада (ILO) којом се усваја ИСЦО -08, занимање се дефинише као скуп послова чији се главни задаци и дужности одликују високим степеном сличности. Класификација је доступна у RAMON-базама података (> класификације):

¹⁹Види фусноту 7.

²⁰За више детаља погледајте <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1978984/6037342/ISCO-08.pdf>

1. Појединости о „ИКТ / не-ИЦТ професионалцу’ и Мануелни радници/ немануелни радници’ агрегација.

Основа за класификацију је посао и вјештине. Посао се дефинише као скуп задатака и дужности које треба обавити. Вјештине су способности за обављање задатака и дужности посла. Вјештине се састоје од двије димензије: ниво вјештина - који се обично односи на ниво образовног постигнућа - и специјализацију домена.

Сврха варијабле 'Занимање' као позадинска карактеристика није прикупљање података о коришћењу ИКТ рашчлањених по појединим занимањима (ово би захтијевало врло велике узорке), већ радије по групама занимања, нпр. ручни насупротив не-ручним или ИКТ-послови насупротив не-ИКТ-пословима.

ИСТ стручњаци

Могуће је кодирати и похранити занимања на више агрегираном нивоу од главних група на основу двоцифрених ISCO кодова. Главне групе (једноцифрени ниво) заиста не допуштају разликовање ИКТ стручњака од осталих радника.

За стручњаке из области информационих технологија треба размишљати о најмање сљедећим групама:

25 Професионалци информационе и комуникационе технологије

35 Информациони и комуникациони техничари

Ако је могуће, треба узети у обзир и одређена ИКТ занимања класификована у друге групе:

133 Менаџери ИКТ услуга

2356 Предавачи информационе технологије

7422 ИСТ инсталатери и сервисери

НЕ ИСТ стручњаци

Категорија *Професионалци који нису ИСТ* састоји се од појединаца у свим осталим ISCO групама (у случају четвороцифреног кодирања) или свих осталих ISCO малих група (у случају 3-цифреног кодирања).

За breakdown 'Manual / Не-мануал радници', вриједи сљедеће:

Мануелни радници

Ова категорија одговара главним групама од 6 до 9 ISCO-08:

Главна група 6: Квалификовани пољопривредни, шумарски и рибарски радници;

Главна група 7: Радници занатске и сродне занатске дјелатности;

Главна група 8: Оператери постројења и машина и монтажери;

Главна група 9: Основна занимања.

Немануелни радници

Ова категорија одговара главним групама од 0 до 5 ISCO-08:

Главна група 1: Менаџери;

Главна група 2: Професионалци;

Главна група 3: Техничари и сарадници;

Главна група 4: Радници у службама клерике;

Главна група 5: Сервисни и продајни радници;

Главна група 0: Оружане снаге.

2. *Занимања према свим двоцифреним ISCO-08*

Пренос свих занимања кодираних у најмање двоцифрене категорије ISCO-08 траје од 2021. године, што се тражи у ICT истраживању.

За више детаља погледајте <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1978984/6037342/ISCO-08.pdf>.

Основни подаци за одређивање занимања обично су назив радног мјеста запосленог и опис главних задатака који се подузимају у току његових / њених дужности.

Ако лице обавља два или више задатака за свог послодавца који се међусобно толико разликују да би требали имати различите ISCO кодове, препоручује се да их кодира на најопсежнијем задатку.

Лица које обављају период обуке или науковања на основу уговора о раду требале би бити сврстане у занимање које одговара њиховом уговору о раду.

Категорија '*Није примјењиво*' обухвата лица која нису у радном односу.

ЛОКАЛИЗАЦИЈА

/Г12: Регион оф Ресиденце– NUTS 1

Г12.	Регија пребивалишта	< Опис >	NUTS 1
------	---------------------	----------	--------

Регија пребивалишта је регија у држави пребивалишта у којој лице или домаћинство има своје **уобичајено пребивалиште**.

За државе чланице ЕУ регије се дефинишу на основу Номенклатуре територијалних статистичких јединица (NUTS, у њеној француској скраћеници) како је описано у члану 3 Уредбе (ЕЗ) бр. 1059/200321 Европског парламента и Савјета о успостављању заједничке класификације територијалних јединица за статистику (NUTS) и измијењена Делегираном уредбом Комисије 2019/1755 од 8. августа 2019. и њеним Анексом.

²¹ Видите <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32003R1059>

NUTS1 или главне социјално-економске регије уведени су као обавезни 2008. године. Већина, али нису све земље у питању, јер је NUTS1 = NUTS0 у неким малим земљама.

САСТАВ ДОМАЋИНСТВА

Г16 и Г17: Састав домаћинства

Г16.	Укупан број чланова домаћинства (ВЕЛИЧИНА ДОМАЋИНСТВА)		<_>
	Од којег:	Број лица у старости од 16 до 24 године НЕОБАВЕЗНО	<_>
		од којег: Број ученика НЕОБАВЕЗНО	<_>
	Број лица старости од 25 до 64 године НЕОБАВЕЗНО		<_>
	Број лица старијих од или једнаких 65 година НЕОБАВЕЗНО		<_>
Г17.	од којег, Број дјеце млађе од 16 година: Од којег:		< >
	Број дјеце старости од 14 до 15 година НЕОБАВЕЗНО		<_>
	Број дјеце старости од 5 до 13 година НЕОБАВЕЗНО		<_>
	Број дјеце старије од 4 године или мање НЕОБАВЕЗНО		<_>

Питања Г16 и Г17 биљеже укупан број чланова приватног домаћинства (величина домаћинства), од чега број дјеце млађе од 16 година. Г16 броји једну обавезну варијаблу (укупан број чланова домаћинства) и 4 опционалне варијабле. Г17 броји једну обавезну варијаблу (број дјеце млађе од 16 година), као и 3 опционалне варијабле.

'Домаћинство' односи се на једно лице које живи само или на групу људи који живе заједно у истој стамбеној јединици с најмање једним лицем старости од 16 до 74 године (види на страници 6 „Општи оквир анкете, опсег - старосна граница“). Ова варијабла пружа информације о тачном броју чланова домаћинства и категорији „није наведено“.

Искључени су стални чланови институција као што су болнице, затвори итд. Сматра се да је лице чланом домаћинства ако је то уобичајено пребивалиште.

Састав домаћинства (као што се користи у табеларној шеми) одређује се користећи два обавезна показатеља: укупан број лица у домаћинству (укључујући све старосне групе) и број деце испод 16 година. Присуство (и број) деце се сакупља одвојено, јер је то покретачка снага за усвајање ИЦТ или интернет у домаћинству. Прикупља се само старост чланова домаћинства у складу са спровођеном / делегирајућим актима за прикупљање употребе ИКТ у домаћинствима и од стране њихових чланова.

Поред тога, додато је неколико опционалних варијабли које су видљиве у упитнику модела. Ако су се државе одлучиле да прикупе еквивалентни нето мјесечни приход, барем број лица старих од 14 до 15 година требао би додатно бити прикупљен, иначе неће бити могуће израчунати.

УКУПНИ МЈЕСЕЧНИ ПРИХОДИ ДОМАЋИНСТВА

G18: Приход домаћинства

G18.	Приход домаћинства: (укупан просјечни нето текући мјесечни приход)	< _____ > доходка Преноси се у једној од пет група еквивалентних квинтила	<национална валута> или распони
------	--	---	---------------------------------

Концепт „дохотка“ који се користи у овој анкети је нето мјесечни приход приватног домаћинства (а не испитаника!), Тј. збир прихода свих чланова домаћинства који су појединачно или у цјелини примани - укључујући приход од рада, социјална давања, и остале компоненте новчаног дохотка, и одузимање новчаних трансфера плаћених другим домаћинствима - након пореза и доприноса за социјално осигурање, што одговара мјесечном просјеку. Варијабла има за циљ пружање информација о приходима домаћинства који су на располагању за трошење или уштеду, будући да ће приступ и употреба ИКТ-а радије бити повезани са укупним приходом домаћинства чији је дио него са његовим личним приходом .

У контексту истраживања о употреби ИКТ-а у домаћинствима и од стране појединаца потребан је нижи ниво детаља, тј. варијабла даје информације о еквивалентном доходу. Стога разликује пет могућих категорија прихода у зависности од еквивалентног нето текућег мјесечног дохотка домаћинства ²². Изједначавање се састоји од примјене пондера (вриједности еквиваленције) на чланове домаћинства да би се одразиле разлике у потребама за домаћинства различите величине или састава.

Еквивалентни расположиви доходак је укупан приход домаћинства који је доступан за потрошњу или штедњу, подијељен с бројем чланова домаћинства претворених у еквивалентне одраслог лица. Чланови домаћинства су еквивалентни или еквивалентни слједећим такозваним модификованим **ОЕСД** (Организација за економску сарадњу и развој) **скала еквиваленције** гдје:

- први члан домаћинства стар 14 година и више рачуна се као 1 лице (тежина 1)
- сваки други члан домаћинства старији од 14 година рачуна се као 0,5 лица (тежина 0,5)
- сваки члан домаћинства стар 13 година или мање рачуна се као 0,3 лица (тежина 0,3).

Прагови између пет категорија одређени су помоћу четири граничне вриједности (квинтиле) које омогућавају подјелу варијабилне расподеле (изједначеног нето текућег мјесечног дохотка) у пет група које представљају по 20% домаћинстава ²³. Категорије су дефинисане како слиједи:

- *'нижа еквивалентна нето текућа мјесечна група прихода'* одговара домаћинствима с еквивалентним нивоом дохотка који пада испод првог квинтила, тј. међу 20% најнижих примања уочених у расподјели;
- *'ниска до средња еквивалентна група нето текућих мјесечних прихода'* одговара домаћинствима са еквивалентним нивоом дохотка једнаким или већим од првог

²²На вишем нивоу детаља, насупротив томе, подаци о тачним подацима о приходу требају се прослиједити Евростату, па стога Евростат у том случају може израчунати еквивалентни приход.

²³Пет категорија дохотка не може увијек представљати тачно по петину расподеле, нпр. када су информације прикупљене у доходовним опсезима.

квинтила и испод другог квинтила, тј. међу 40% најнижих прихода, али не и међу 20% најнижих у расподјели;

- *'средња еквивалентна нето текућа мјесечна група прихода'* одговара домаћинствима са еквивалентним нивоом дохотка једнаким или већим од другог квинтила и испод трећег квинтила, тј. међу 60% најнижих прихода, али не и међу 40% најнижих у расподјели;
- *'средње до високе група еквивалентних нето текућих мјесечних примања'* одговара домаћинствима с еквивалентним нивоом дохотка једнаким или већим од трећег квинтила и испод четвртог квинтила, тј. међу 80% најнижих прихода, али не и међу 60% најнижих у расподјели;
- *'више група еквивалентних нето текућих мјесечних примања'* одговара домаћинствима са еквивалентним нивоом дохотка једнаким или већим од четвртог квинтила, тј. међу 20% највиших примања забиљежених у расподјели.

'Нето текући мјесечни приход домаћинства' резултат је сабирања нето текућег дохотка, који одговара мјесечном просјеку, од свих чланова домаћинства примљених појединачно или у цјелини. Варијабла треба да садржи сљедеће компоненте дохотка: „Приход од рада“ дефинисан је за запослене, запослена или samozапослена лица као:

За **запосленик**: ово се односи на мјесечну плату „понијети кући”, тј. на плату након одбитка пореза на доходак, доприноса за социјално осигурање запосленика и свих добровољних доприноса; додатне исплате које се редовно исплаћују, попут плата за прековремени рад, додатак за продуктивност, бонуси за тим, ноћни или викенд рад, напојнице и провизије, требају бити укључене на мјесечној основи

За **самозапослен**: доходак овог извора односи се на доходак који су појединци остварили као резултат њиховог укључивања у samozапосљавање; будући да је овај доходак тешко измјерити, од испитаника се може тражити процјена нето расположивог дохотка.

- „Приход од социјалних накнада“ обухвата новчане социјалне трансфере, укључујући накнаде за незапосленост, накнаде за старост и преживјеле породице, накнаде за боловање и инвалидност, образовање, додатке, породичне / дјечје додатке, стамбену накнаду и накнаде за социјалну искљученост које нису класификоване на другом мјесту. *Приход од накнада* као што су накнаде за незапосленост, пензије и инвалиднине, инвалиднина или инвалиднина треба да се односе на последњи месечни додатак који је примљен пре разговора (или месечни просек у скоријем периоду ако је то лакше прикупити или проценити). Биљешка: Због Ковид-19, друге врсте прихода - посебно изузетно плаћене врсте „Прихода од социјалних давања“ - можда ће бити потребне додати у националне упитнике, овисно о националним политикама.

- Остале компоненте новчаног дохотка покривају приходе од капитала и инвестиција (имовине, имовине, уштеђевине, дионица, приватних пензијских планова итд.), Примљених редовних новчаних трансфера између домаћинства (нпр. алиментација или дјечија помоћ) или било које друге готовине у домаћинству доходак који није распоређен ни у једну од горе наведених категорија.

„Нето тренутни мјесечни приход домаћинства“ тада се добија након одбитка редовних новчаних трансфера који се плаћају другим домаћинствима, као што су алиментација или уплате за уздржавање дјете.

Све компоненте дохотка које треба укључити (или одбити) за израчун „нето текућег мјесечног дохотка домаћинства“ морају бити набројане испитанику да би се осигурале потребне информације. Информације о дохотку требају бити умањене за све износе одбијене на извору за порез и доприносе за социјално осигурање и пензије, за све компоненте дохотка. У случају да приходи домаћинства значајно варирају због годишње пореске пријаве или поврата пореза, просјечни мјесечни износ треба укључити у / одбити од пријављеног нето мјесечног дохотка.

„Нето тренутни мјесечни приход домаћинства“ односи се само на новчани приход (новчани приход). Не укључује приходе у натури (тј. приходе који нису новчани приходи, попут примања запослених или робе и услуга које пружа држава), приписане ренте или прихода од производње роба или услуга у домаћинству за властиту потрошњу.

У идеалном случају, подаци о нето тренутном мјесечном приходу домаћинства требају се прикупљати у тачним бројкама. Тамо где није пожељно или изводљиво прикупити такве информације, испитаник може назначити величину. Ови опсежи величина требали би се заснивати на расподјели националног дохотка из статистичког извора који мјери нето доходак домаћинства (нпр. ЕУ-SILC, подаци о микропопису) и пружити одговарајућу покривеност таквој расподјели. Препоручује се да се барем 15 или више доходних опсега сматра добром праксом, а у сваком случају не мање од 1024. Овакав приступ би требало да направи упоређивање међу земљама.

За ИСТ НН истраживање, прикупљени подаци о нето тренутном мјесечном дохотку домаћинства морају бити изједначени, тј. Подијелени с еквивалентном величином домаћинства према ОЕСД-овој модификованој скали (види горе), за коју величина домаћинства и број чланова домаћинства у доби мање него 14 треба знати²⁵. Затим се на основу прикупљених података утврђују квинтили еквивалентне расподјеле нето текућег мјесечног дохотка и свако домаћинство се класификује у одговарајућу варијабилну категорију према свом еквивалентном нивоу нето текућег мјесечног дохотка.

Варијабла се односи на укупан износ (нето) **текући приход** од свих чланова домаћинства што одговара мјесечном просјеку. Испитанику се може дати могућност да се савјетује с другим члановима домаћинства да би пружио тачан одговор, ако је потребно. Мјесец датума интервјуа може се узети као референца, или алтернативно претходни мјесец ако је испитаник олакшао израчунавање прихода домаћинства. Ако се приходи домаћинства

²⁴Тестови су показали да би тренутни мјесечни приход домаћинства могао бити знатно потцијењен у поређењу са приходима прикупљеним у оквиру ЕУ-SILC. Препоручљиво је осигурати гушће доходне опсеге, посебно за доњи крај решетке дохотка, како би се избјегла прекомјерна заступљеност доњих квинтила ове варијабле.

²⁵Види питање Г17.

увелике разликују из мјесеца у мјесец, треба пружити процјену типичног / уобичајеног нето мјесечног дохотка који одражава тренутну ситуацију с дохотком домаћинства. У случају да се мјесечни приход домаћинства значајно разликује током године (у случају сезонских активности, дивиденди / бонуса или других извора нерегуларних прихода), треба узети у обзир мјесечни просјек годишњег прихода, тј. процјену годишњег прихода који одговара та компонента прихода или извор прихода подијељена са дванаест.

У случају да су информације извучене из административних података и - за једну или више компонента дохотка - доступне су на бруто дохотку, информације о нето приходу који одговарају компонентама дохотка треба израчунати одузимањем пореза и доприноса за социјално осигурање, у складу са дефиницијом варијабле. Информације извучене из административних података требале би одговарати најновијим информацијама доступним у тренутку преноса података Евростату, да би одражавале тренутну ситуацију у приходима домаћинства.

Не само да то може превазићи дисперзију нивоа дохотка у земљама Европе, коришћење квантила такође може избјећи претње упоредивости узроковане коришћењем различитих концепата од стране различитих земаља (нпр. бруто у односу на нето зараде, без обзира да ли су укључени редовни месечни бонуси, укључујући и $1/12^{\text{th}}$ годишњих бонуса, без обзира да ли је укључена процена вредности плаћања у натури итд.).

Референтно питање

Референтно питање за варијаблу састоји се од два дијела. Прво, од испитаника се тражи да наведе стварну нето тренутну вриједност мјесечног дохотка домаћинства. Све компоненте дохотка морају се набројати, било у одвојеним питањима или као дио истог питања (види примјер доле):

"Узмите у обзир све изворе готовинског (новчаног) прихода свих чланова домаћинства: доходак од рада (запошљавање и samozапошљавање), социјална давања и друге изворе готовинског дохотка (нпр. од капитала и инвестиција или новчаних трансфера међу домаћинствима примљено).

Који је [нето] мјесечни [готовински / новчани] приход вашег домаћинства након одбитка пореза и доприноса за социјално осигурање и пензије (одбијање новчаних трансфера који се плаћају другим домаћинствима, нпр. Алиментација или плаћања дјечје помоћи)? Ако приходи варирају између мјесеци, наведите мјесечни просјек." *[Треба навести тачну бројку]*

Друго, у случају неодговора (тј. испитаника који није у могућности или није вољан дати тачну вриједност), од испитаника се тражи да наведе приближни распон прихода. Вриједности граничних вриједности између доходних опсега требале би бити представљене у националној валути. Препоручује се да се 15 или више опсега дохотка сматра добром праксом, или у сваком случају не мање од 10 (види примјер доле).

"Ако не знате тачан износ, можете ли процијенити који од сљедећих интервала најбоље представља укупан нето мјесечни приход вашег домаћинства?

0 до испод [1_{ст} гранична вриједност]

[1_{ст} гранична вриједност] на испод [2_{нд} гранична вриједност]

[2_{нд} гранична вриједност] на испод [3_{рд} гранична вриједност]
 [3_{рд} гранична вриједност] на испод [4_{тх} гранична вриједност]
 [4_{тх} гранична вриједност] на испод [5_{тх} гранична вриједност]
 [5_{тх} гранична вриједност] на испод [6_{тх} гранична вриједност]
 [6_{тх} гранична вриједност] на испод [7_{тх} гранична вриједност]
 [4_{тх} гранична вриједност] на испод [5_{тх} гранична вриједност]
 [5_{тх} гранична вриједност] на испод [6_{тх} гранична вриједност]
 [5_{тх} гранична вриједност] на испод [6_{тх} гранична вриједност]
 [5_{тх} гранична вриједност] на испод [6_{тх} гранична вриједност]
 [5_{тх} гранична вриједност] на испод [6_{тх} гранична вриједност]
 [5_{тх} гранична вриједност] на испод [6_{тх} гранична вриједност]
 [5_{тх} гранична вриједност] на испод [6_{тх} гранична вриједност]
 [14_{тх} гранична вриједност] или више
 Није изјављено."

ТРАЈАЊЕ ИНТЕРВЈУА

Г19: Трајање разговора

ТРАЈАЊЕ ИНТЕРВЈУА	
Г19. ТРАЈАЊЕ ИНТЕРВЈУА	< _ _ _ > МИН

Ова варијабла одговара времену интервјуа за сваког појединца, укључујући сва питања постављена појединцу. Вријеме интервјуа треба изразити у минутима.

9 771840 1109000